

BENDRAS LIETUVOS IR JAV RŪPESTIS – REGIONO SAUGUMAS

Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su JAV senatoriumi Ričardu Durbinu (Richard Durbin).
Roberto Dačkaus (LR Prezidento kanceliarija) nuotr.

Vilnius, gegužės 26 d. (ELTA). Lietuvos ir JAV bendradarbiavimą saugumo ir energetikos srityse, ekonominius abiejų šalių ryšius ir jų stiprinimo galimybes Prezidentė Dalia Grybauskaitė aptarė su Lietuvoje viešiniu lietuvių kilmės JAV senatoriumi Ričardu Durbinu (Richard

Durbin).

Susitikime kalbėta ir apie saugumo situaciją mūsų regione bei padėtį Ukrainoje.

„JAV yra patikima mūsų partnerė, su kuria įvairiose srityse puoselėjame stiprius ryšius. Iškilus naujiems iššūkiams mūsų regione, JAV pademonstravo solidarumą ir

paramą. Turime toliau išlikti vieningi ir situaciją vertinti ne pagal tai, kas kalbama, o pagal tai, kas daroma“, - sakė Prezidentė.

Pasak D. Grybauskaitės, JAV ypač prisideda prie Lietuvos saugumo didinimo. Rusijai pradėjus karinius veiksmus prieš Ukrainą, JAV

sustiprino Baltijos šalių oro policijos misiją, vėliau į bendras karines pratybas atsiuntė savo karius. Su šia šalimi sėkmingai bendradarbiaujama ir NATO.

Prezidentė su JAV senatoriumi aptarė abiejų šalių ekonominių ryšių stiprinimą ir pabrėžė, kad svarbu kuo greičiau susitarti dėl laisvosios prekybos tarp ES ir JAV. Lietuvai taip pat itin svarbus glaudesnis bendradarbiavimas energetikos srityje.

Lietuvoje besilankantis JAV Ilinojaus valstijos senatorius Ričardas Durbinas sako, kad Maskvos remiama agresija Ukrainoje suvienijo šią tautą ir tarptautinę bendruomenę.

Neseniai Ukrainoje apsilankęs senatorius žurnalistams Prezidentūroje teigė, kad JAV ir toliau remia Kijevo pastangas atremiant Rusijos agresiją, taip pat pareiškė, jog Minske pasiekti susitarimai yra nuviliantys, nes separatistai ir juos remiantys Rusijos kariai paliaubas pažeidžia beveik kiekvieną dieną. R. Durbinas teigiamai įvertino faktą, kad pastaruoju metu separatistų kontroliuojama teritorija beveik nesiplečia, tačiau įspėjo, jog koviniai veiksmai gali

atsinaujinti bet kurią akimirką.

„Tikiuosi, kad tai Rusijos agresijos Ukrainoje pabaiga, tačiau turime būti pasirengę, jei Vladimiras Putinas nuspręs judėti toliau“, - teigė R. Durbinas.

Vertindamas Baltijos šalių saugumo padėtį, senatorius pabrėžė, jog NATO sutarties penktasis straipsnis aiškiai įtvirtina kolektyvinę Aljanso šalių gynybą, todėl bet kokia ataka prieš NATO valstybę būtų neišmintinga

„Tai būtų kvaila, tikiuosi, kad V. Putinas niekada nesarstys tokio dalyko“, - kalbėjo R. Durbinas.

R. Durbinas - vienas įtakingiausių JAV senatorių. Jis aktyviai remia Ukrainą ir yra vienas iš dviejų Senato „Ukraine Caucus“ pirmininkų. Priklauso JAV Senato Asignavimų, Teisingumo ir Administravimo komitetams, taip pat Gynybos pakomitečiui.

R. Durbinas už nuopelnus Lietuvai apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 2-ojo laipsnio ordinu.

Iš Jurbarko kilusi R. Durbino motina Ona Kutkaitė kartu su tėvais į JAV emigravo 1911 metais.

VOKIETIJA RAGINA KUO GREIČIAU PASIRAŠYTI JAV IR ES LAISVOSIOS PREKYBOS SUTARTĮ

Berlynas, gegužės 30 d. (ELTA). Vokietijos kanclerė Angela Merkel (Angela Merkel) pasisakė už Europos Sąjungos (ES) ir JAV Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės susitarimą. Apie tai A. Merkel pareiškė interviu laikraščiui „Sueddeutsche Zeitung“.

Kaip skelbia laikraštis, A. Merkel tikisi, kad JAV ir Europos laisvoji prekybos sutartis bus ratifikuota iki 2017 metų. Be to, Vokietijos kanclerė pažymėjo, kad Jungtinės Valstijos yra svarbi Vokietijos partnerė prekybos sferoje. ES prekybos komisaras Karelas de Guchtas (Karel de Gucht) pareiškė, kad JAV turi pradėti naftos ir dujų eksportą į Europą, atsižvelgdama į dabartinę geopolitinę situaciją Europoje.

Derybos dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės (TTIP) turi būti baigtos iki 2017 m. sausio. TTIP taptų didžiausiu prekybiniu susitarimu, kuriuo būtų sukurtas laisvosios prekybos koridorius nuo Havajų iki Lietuvos.

ŽENEVOJE VYKO DERYBOS DĖL IRANO BRANDUOLINĖS PROGRAMOS

Ženeva, gegužės 30 d. (ELTA). JAV valstybės sekretorius Džonas Keris (John Kerry) Ženevoje susitiko su Irano užsienio reikalų ministru Mohamadu Džavadu Zarifu (Mohammad Javad Zarif) deryboms dėl Irano branduolinės programos. Manoma, kad prie jų prisijungs ir JAV energetikos sekretorius Ernestas Monisas (Ernest Moniz).

Kaip gegužės 27 d. Vašingtone pareiškė oficialus JAV valstybės departamento atstovas Džefas Ratkė (Jeff Rathke), „tai dalis derybų su Iranu, kuriose dalyvauja penkios nuolatinės Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos narės ir Vokietija“. Jis priminė, kad iki birželio 30 dienos tarptautinis „šešetas“ tikisi pasiekti galutinį susitarimą dėl Irano branduolinės programos.

Dž. Ratkė pabrėžė, kad „penkios nuolatinės JT Saugumo Tarybos narės ir Vokietija išlieka vieningos derybų su Iranu klausimais: „Derybų dalyviai bendromis pastangomis siekia užtikrinti, kad Iranas negalėtų prieiti prie branduolinio ginklo“.

Savo ruožtu, Teheranas tvirtina, kad galingiausios pasaulio

JAV valstybės sekretorius Džonas Keris (John Kerry) (d.) Ženevoje susitiko su Irano užsienio reikalų ministru Mohamadu Džavadu Zarifu (Mohammad Javad Zarif) (k.) deryboms dėl Irano branduolinės programos.

AP

valstybės turėtų laikytis įsipareigojimų, pasiektų balandžio pradžioje Šveicarijos Lozanos mieste, ir atsisakyti pernelyg didelių reikalavimų Iranui.

Gegužės 28 d. Dž. Zarifas žurnalistams pareiškė: „Jeigu kita derybų pusė įtikins, kad laikosi įsipareigojimų, prisimintų Lozanoje, ir dalyvaus rengiant galutinio susitarimo

tekstą abipusės pagarbos pagrindais, mums pavyks pasiekti galutinį susitarimą iki liepos 1 dienos“. Kartu Irano ministras perspėjo, kad „jeigu Vakarų valstybės pateiks papildomų reikalavimų derybų metu, situacija taps sudėtingesnė“. Vis dėlto Irano ministras išsakė viltį, kad Teheranui ir įtakingiausioms pasaulio valstybėms pavyks

pasiekti susitarimą dėl branduolinės programos iki pasibaigiant nustatytam terminui.

Irano ekspertų ir „šešetuko“ derybos buvo atnaujintos gegužės 27 d. Vienoje.

JAV ir kitos Vakarų šalys įitaria, kad Iranas, prisidengdamas savo branduoliniais tyrinėjimais, siekia pasigaminti atominį ginklą.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Kėdainiuose gegužės 30 d. vykusiame Darbo partijos suvažiavime naujuoju partijos pirmininku išrinktas europarlamentaras, buvęs „tvarkietis“ Valentinas Mazuronis. Jis įveikė kitą kandidatą į partijos pirmininkus Seimo narį Artūrą Paulauską. V. Mazuronį palaikė 613 suvažiavimo delegatų, A. Paulauską - 264. Partijos pirmininkas renkamas 2 metų kadencijai. „Darbiečiai“ be savo vadovo liko kovo viduryje, kai iš Darbo partijos pirmininko pareigų atsistatydino Seimo Pirmininkė Loreta Graužinienė. Laikinuoju partijos vadovu buvo paskirtas Seimo narys Valentinas Bukauskas.

Vaikų gynimo dienos (birželio 1d.) išvakarėse, pasitinkant ilgai lauktą vasarą, senojo Ažuolyno Dainų slėnyje gegužės 30 d. vėl vakarą prasidėjo trečioji Kauno moksleivių dainų ir šokių šventė „Mano miestas“. Slėnyje dainavo daugiau nei 2200 choristų, grojo per 170 liaudies ir pučiamųjų orkestrų muzikantų, smagiu ritmu sukosi 650 šokėjų bei apie 400 folkloro puoselėtojų ir pasirodė daugiau nei 80 vadinamosios populiarios muzikos atlikėjų.

Gegužę paskelbus šauktinių sąrašus, Klaipėdoje ėmė pildytis savanorių gretos. Šiuo metu uostamiestyje savanoriškai atlikti karo tarnybą sukruoto daugiau nei 200 šio krašto gyventojų. Krašto apsaugos ministerijos atstovų teigimu, į nuolatinę privalomąją karo tarnybą pirmiausia bus šaukiami jaunuoliai, kurie patys pareikš norą atlikti tarnybą. Tokį pageidavimą gali pareikšti visi šalies piliečiai nuo 18 iki 38 metų. Į karo prievolės administravimo skyrius atvykusieji savanoriškai gali tikėtis ir šiokių tokių išlygų - jiems bus leista pasirinkti norimą tarnybos vietą. Visoje šalyje tokių iniciatyvą parodžiusių asmenų - kiek daugiau nei pusantro tūkstančio. Daugiausia savanorių kol kas užregistruota Vilniuje - 385, Šiauliuose - 291 ir Kaune - 276.

Iškeptas didžiausias pasaulyje šakotis. Druskininkų verslininkų ir vietos valdžios iniciatyva 3,7 m aukščio šakotis buvo kepamas tradiciniu būdu: rankomis sukanč didžiulį veleną degant tikrai malkų liepsnai. Tą pačią dieną atidarytas ir pirmasis Rytų Europoje šakočio muziejus, kuriame sukaupiti unikalūs šio saldėsio kepimo įrankiai. „Factum: rekordų agentūros atstovė Živilė Navaitė užregistravo šiuos rekordo duomenis: kepinio aukštis 372 cm; šakočio apimtis storiausioje vietoje 302 cm; svoris 85,8 kg. Tai – sunkiausias, aukščiausias ir storiausias šakotis Lietuvoje. Šakotis kepė vieną valandą ir keturiasdešimt minučių, rašoma pranešime spaudai. Jam iškepti naudoti tik lietuviški produktai: kiaušinių – 1700 vnt.; miltų – 64 kg; cukraus – 48 kg; sviesto – 45 kg; grietinės – 29 kg.

Darbą Kuršių nerijoje pradeda kopų sargai. Jie budės turistų lankomiausiose vietose ir neleis laiptoti saugomomis kopomis. Kopų sargai – 4 per konkursą išrinkti studentai – budės po 12 valandų per parą Naglių gamtiniame rezervate įrengto pažintinio tako teritorijoje, Parnidžio kopoje Nidoje ir Grobšto rezervate. Niokojantiems saugomas kopas gresia nemažos baudos – iki 86 eurų. Jei pažeidimas vykdomas rezervate – bauda gali išaugti iki 144 eurų. Į Naglių rezervatą turistai atvyksta ir vandeniu – jachtomis ar kitais pramoginiiais laivais. Šiemet jie jau nebegalės pasiteisinti, kad nežinojo, kur yra rezervato ribos, nes ten sustatyta kelios dešimtys įspėjamųjų ženklų. Kopų sargai dirbs iki rugsėjo vidurio.

Per ekonominę krizę sumažintas pareigūnų ir karių pensijas Vidaus reikalų ministerija (VRM) siūlo kompensuoti nuo 2017 iki 2021 metų. Pagal VRM siūlomą mechanizmą, pareigūnams ir kariams 2017 metais būtų išmokama 10 proc. visų per ekonominę krizę sumažintų pensijų dalių, 2018 metais – 20 proc., 2019 metais – 30 proc. ir 40 proc. 2020 metais. Asmeniui, kuriam priklausytų kompensacija, mirus, ji būtų išmokama paveldėtojams. Kai asmeniui apskaičiuota kompensuojamoji suma yra ne didesnė kaip 100 eurų, ji būtų išmokama visa 2017 metų gruodį. Vidaus reikalų ministerijos skaičiavimais, siūlomam įstatymui įgyvendinti reikės apie 23,7 mln. eurų papildomų valstybės biudžeto lėšų. Prarastą darbo užmokestį ketinama kompensuoti, nes Konstitucinis Teismas prieštaraujančiu pagrindiniam šalies įstatymui pripažino neproporcingą valstybinių pensijų mažinimą. Buvusi centro dešinės Vyriausybė atlyginimų, pensijų mažinimo ir kitų taupymo priemonių ėmėsi 2009 metais, kai dėl pasaulinės krizės šalies ekonomika smuko beveik 15 procentų.

Rūkančiųjų Lietuvoje per pastaruosius trejus metus kiek sumažėjo, rodo naujausia Eurobarometro apklausa. Šiemet, palyginti su 2012 metais, jų sumažėjo 4 procentiniais punktais iki 26 proc., ir šis skaičius atitinka Europos Sąjungos vidurkį. Tačiau Lietuvoje rūkyti žmonės pradeda vėliau nei ES – vidutiniškai 19,1 metų (ES – 17,6 metų). Mažiausiai tabako suvartojama Švedijoje (11 proc.) ir Suomijoje (19 proc.), daugiausiai – Graikijoje (38 proc.) ir Bulgarijoje (35 proc.). **LRT, ELTA**

KUBA IŠBRAUKTA IŠ JAV JUODOJO SĄRAŠO

Kubos prezidentas Raúl Castro ir JAV prezidentas Barack Obama.

AP

JAV valstybės departamentas gegužės 29 d. paskelbė, kad Kuba jau išbraukta iš JAV sudaryto sąrašo, kuriame įtrauktos „terorizmą remiančios valstybės“.

Šiuo svarbiu sprendimu siekiama atverti kelią pusę šimtmečio buvusiems įšaldytiems santykiams normalizuoti.

JAV prezidentas Barackas Obama (Barack Obama) anksčiau šiais metais paskelbė savo ketinimą išbraukti Havaną iš

to sąrašo ir suteikė įstatymų leidėjams 45 dienas, kad galėtų protestuoti, tačiau protestų nebuvo iki pat šio penktadienį, kai nurodytas terminas baigėsi.

Valstybės sekretorius Džonas Keris (John Kerry) „priėmė galutinį sprendimą panaikinti Kubos priskyrimą prie terorizmą remiančių valstybių, nuo 2015 metų gegužės 29 dienos“, sakoma Valstybės departamento pranešime.

„Kubos priskyrimo prie

terorizmą remiančių valstybių panaikinimas atspindi mūsų vertinimą, kad Kuba patenkina tokio panaikinimo kriterijus“, – nurodoma pranešime.

Priimtas sprendimas taip pat reiškia, kad Kuba dabar turės geresnes galimybes naudotis JAV bankais ir Amerikos pagalba, taip pat nuo Kubos veido bus pašalinta tarptautinė stigma, kurią ši salos valstybė seniai laiko nepagrįsta ir nesąžininga. **LRT**

JUNGTINĖ KARALYSTĖ SIEKIA ES SUTARČIŲ PAKEITIMO

Jungtinės Karalystės premjeras Deividas Kameronas (David Cameron) susitiko su Vokietijos kanclere Angela Merkel (Angela Merkel). **AP**

Berlynas, gegužės 29 d. (ELTA). Po susitikimo su premjeru Devidu Kameronu (David Cameron) Vokietijos kanclerė Angela Merkel (Angela Merkel) pareiškė

neatmetanti Europos Sąjungos (ES) sutarčių pakeitimo galimybes, praneša *BBC*.

A. Merkel taip pat žadėjo būti „konstruktyvi partnerė“, siekiant Jungtinės Karalystės norimų reformų. Vis dėlto ji pabrėžė, kad Jungtinė Karalystė turėtų likti ES.

D. Kameronas pareiškė, kad turint valios viską įmanoma padaryti.

Per susitikimą buvo aptarti tam tikri specifiniai klausimai, susiję su „ateities reformomis“. Žurnalistams kanclerė sakė, kad Vokietija ir kitos ES narės neleis peržengti tam tikrų ribų, pavyzdžiui, riboti judėjimo laisvės, tačiau politikė tikisi rasianti būdą patenkinti Britanijos reikalavimus.

Ji, kaip ir D. Kameronas, siūlė vadovautis principu, kad viską įmanoma padaryti, jei

vadovai turi užtektinai noro ir valios. Vokietijos kanclerė išreiškė norą būti dabartinių įvykių Britanijoje dalimi ir remti šią šalį.

D. Kameronas dar kartą pabrėžė, kad reformos bus įmanomos tik pakeitus ES sutartis, nors tam nepritaria daugelis ES narių. Viena jų - Prancūzija, kuri teigia, kad daug svarbiau reformų esmė, o ne jų įgyvendinimo metodas.

Paklausta apie galimą sutarčių pakeitimą, A. Merkel tikino, kad tokie pakeitimai įmanomi, tačiau derėtų koncentruotis ties esminiais klausimais, o ne formalumais.

Jungtinės Karalystės premjeras prieš tai lankėsi Lenkijoje, tačiau ir ten nepateikė konkretaus trokštamų reformų plano.

JAV VALSTYBĖS DEPARTAMENTAS PASISAKĖ UŽ SANKCIJAS RUSIJAI

Kijevas, gegužės 28 d. (ELTA). JAV valstybės departamento atstovas pareiškė, kad tarptautinės sankcijos Rusijai dėl Krymo aneksijos bus tęsiamos, net jei Rusija visiškai įgyvendins Minsko susitarimą, praneša „Ukrinform“.

Anot departamento atstovo Džefo Ratkės (Jeff Rathke), sankcijos liks, kadangi Rusijos veiksmai buvo neteisėti.

Anksčiau susitikime mokslo centre Vašingtone kalbėjo JAV viceprezidentas Džo Baidenas (Joe Biden). Diplomatas pabrė-

žė, kad JAV įvestos sankcijos turėtų būti ir bus tęsiamos iki tol, kol bus visiškai įgyvendintas Minsko susitarimas.

Kijeve gegužės 28 d. vykusiame saugumo forume Ukrainos premjeras Arsenijus Jaceniukas pareiškė besitinkintis, kad Europos Sąjunga (ES) ir JAV tęs sankcijas Rusijai, jei ši ir toliau negerbs Minsko susitarimo, praneša „Ukrinform“.

„Reikia, kad JAV ir ES būtų vieningos, ypač sankcijų Rusijai atžvilgiu. Nėra jokios

abejonės, kad sankcijos turi būti plečiamos, atsižvelgiant į tai, kaip Rusija laikosi Minsko susitarimo. Mums reikia diplomatinės ir finansinės paramos“, - kalbėjo premjeras.

A. Jaceniukas pridūrė, kad vyriausybė niekada nesiderės su sukilėliais.

„Mano vyriausybė niekada nesiderės su teroristais. Norime vesti dialogą su teisėtai išrinktais Donecko ir Luhansko atstovais. Tai mūsų bendras tikslas ir užduotis. Norime ten surengti laisvus ir skaidrius rinkimus“, - aiškino premjeras.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštui užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

NEBŪTINAI TEISŪS TIE, KAS GARSIAI ŠAUKIA

Ne iš gero gyvenimo Lietuva buvo priversta atnaujinti šauktinių karinę tarnybą – ją taip elgtis privertė Rusijos vado vo V. Putino agresyvi politika, kuriai jau prigijo „putinizmo“ terminas. Kaip ir dera demokratinėje šalyje, pasirodė įvairių vertinimų – vieni sveikino tokį vyriausybės sprendimą, kiti vardijo jo trūkumus, o dar kiti staiga tapo užkietėjusiais pacifistais ar paliegėliais. Tenka pripažinti – sprendimas atnaujinti privalomąją karinę tarnybą turi ir trūkumų, iš kurių vienas būtų „bandymas įlipti į nuvažiuosų traukinį“: kaip dabar jaustis jauniems žmonėms, kurie jau sėkmingai kloja pamatus savarankiškam gyvenimui – plėtoja verslą, augina vaikus, baiginėja mokslus, kopia karjeros laiptais arba, čia neradę laimės, išvyko į užsienį ir ten pradėjo savo verslą ar karjerą? Jie juk nekalti, kad neturėjo pasirinkimo – ar pirmiausia atlikti karinę tarnybą, o paskui imtis savarankiško gyvenimo kūrimo, ar atvirksčiai? (Žinoma, kalbam apie tuos, kurie pateko į šaukiamųjų sąrašus.) Štai kada paaiškėjo ydingo socialdemokratų vyriausybės 2008 m. sprendimo panaikinti šauktinių kariuomenę žala! Nekalbant jau apie pavojų šalies gynybiniam pajėgumui.

Deja, laiko paruošti dirvai neduota. Tai įrodo ir pasirodę netikri šauktinių sąrašai, kuriuos paskelbė neva Krašto apsaugos ministerija. Matyt, kažkas (spėčiau – Kremliaus užsakymu) suinteresuotas sukelti kuo didesnę sumaištį ir nepasitenkinimą. Įdomu būtų sužinoti, kas tie fiktyvių sąrašų sudarytojai ir skelbėjai – gal mūsų VSD tai jau išaiškino? Bet dar įdomiau, kas tie užkietėję pacifistai, savaitgalį organizavę protesto akciją, nukreiptą prieš šauktinių kariuomenę? Prieš tai platintoje peticijoje teko matyti pavardes žmonių, kurie jau anksčiau išgarsėjo pasityčiojimu iš Tautiškos giesmės, agresyviu „naujuoju kairumu“ ir panašia veikla. O gal jie siūlo ką nors efektyvesnio nei šauktinių kariuomenę? Kur tau – jokių realių Tėvynės gynybos būdų jie net neketina siūlyti, atvirksčiai – jie teigia, kad karys yra žudikas, o šauktiniai bus mokomi žudyti. Klausausi ir galvoju – kaip kaip keistai ši neva pacifistinė mintis atitinka Putino Rusijos vykdomos hibridinio karo doktrinos punktą apie neginkluotą priešų įveikimą: reikia paveikti priešų sąmonę taip, kad jis net nemanytų priešintis. Ar savaitgalį protestavusiųjų vaidmuo kartais nebuvo to punkto vykdytojų vaidmuo? Gi nesitiki, kad protestuotojai stokatų sveikos nuovokos, jog negalima mesti iš rankos šautuvo, kai kažkur netoliese klaidžioja alkanas lokys?

Panašių minčių kyla prisiminus neseniai vykusių karinių pratybų „Žaibo kirtis“ verinimus internetinėje erdvėje. Vieni kalbėjo, jog pagaliau matome realius veiksmus, kurie turėtų atmušti norą Lietuvoje „apgyvendinti“ putinistų smogikus „žaliuosius žmogeliukus“. Bet buvo ir tokių (nežinia, kokios jie šalies piliečiai?), kurie piktinosi, kad šarvuočiai vikšrais gadino asfalto dangą, kad pratybos neįspūdingos ir t. t. Tačiau kas matė pratybas savo akimis, tas patvirtins, kad net dideliu greičiu asfaltuotomis gatvėmis lėkė šarvuočiai nepaliko abso liučiai jokių žymių, nes jų vikšrai padengti gumos pagalvėmis

RUSIJOS TRAGEDIJA – DŽIAUGTIS DVASINIU SKURDU

Rusijos prezidentas V. Putinas gegužės 20 d. sukvietė vyriausybės posėdį tolimes niems biudžeto karpymams pasvarstyti, nenumaldomai gilėjant šalies ūkio krizei. Tačiau vieno dalyko darbotvarkėje trūko – nebuvo jokios kalbos apie gynybos biudžeto mažinimą, – teigia nepriklausomo amerikiečių strateginio tyrimo instituto „Stratfor“ analitikai.

Anot jų, „ilgai tverianti rusų (ir sovietų) tradicija yra laikyti gynybos išlaidas virš visko, net jei tai reikštų išgriaužti visą likusį biudžetą. V. Putinas, atrodo, pasiryžęs šią tradiciją išsaugoti.

Rusija žengia į antrąją savo ūkio recesiją per šešerius metus. Ekonomika ėmė vėl smukti jau 2013-aisiais, tačiau Vakarų paskelbtos sankcijos, pablogėjęs investuotojų požiūris į Rusiją ir kritusios naftos kainos smukimą tik paskubino.

Sausį Kremlius 2015 m. biudžetą sumažino net 10 procentų visose srityse, išskyrus gynybą, bet ir tiek nukirpus išlaidas, Rusijai šiemet vis tiek gresia 54 milijardų dolerių deficitas.

Gegužės 18-ąją Rusijos finansų ministerija ministrui pirmininkui pasiūlė seriją biudžeto karpymų, iš viso keturis planus. Rusijos verslo konsultavimo bendrovė „RBC News“ nutekino kai kurias jų detales.

Pagal vieną planą būtų nukirpta dar 5 procentai, arba 17 milijardų dolerių, iš 2016 m. biudžeto, paliekant mažesnius sumažinimus 2017 ir 2018 m. biudžetams. Pagal antrąjį planą, būtų nukirpta tik mažiau nei vienas procentas, arba 1,2 milijardai dolerių, iš 2016 m. biudžeto, paliekant didesnius finansų sumažinimus ateičiai.

Trečiasis planas numato Rusijos rezervų fondo ištuštinimą, taip įgalinant lygesnį programų karpymą. O ketvirtasis planas reikalauja iš vyriausybės imtis gilių struktūrinių reformų, bet tai reikštų dar radikaliau sumažinti socialines išlaidas.

Visose šiose diskusijose trūksta bet kokių užuominų apie gynybos išlaidų mažinimą. Priešingai, net ir pirmis 2015 m. biudžeto planas numatė tas išlaidas netgi pa-

kelti 20 procentų, o po to tą padidinimą sumažino iki 10-ies procentų gynybos išlaidų ūgtelėjimo nuo 2014 m. lygio.

Kita vertus, Rusijos vyriausybė vėl atidėjo savo anksčiau numatytą, ambicingą 770 milijardų dolerių kainuosiančią ir 10 metų truksiančią ginkluotės atnaujinimo programą.

Žinoma, Kremlius gali būti kada nors priverstas savo ginklavimosi biudžetą mažinti. Tik dabar padėtis tokia, kad nėra jokių ženklų, jog tai įvyks tuoj pat.

Išlaidos ginkluotei – Rusijoje karšta tema. Šiuo metu šalis išleidžia net 4 ir 8 dešimtąsias procento savo BVP ginklavimuisi, o 2014-aisiais išleido tik 3 su puse procento. Tai šiemet daugiau nei dvigubai tiek, kiek NATO prirašo savo šalims narėms išleisti gynybai.

Kai Rusija ėmė 2011-aisiais kelti gynybos išlaidas virš 3 procentų, šalies ekonomistai ir finansininkų sluoksniai protestavo. Tada buvęs finansų ministru Aleksėjus Kudrinas, žinomas kaip vienas išmaniausių Rusijos ekonomistų, atvirai susikirto su tuometiniu prezidentu Dmitrijum Medvedevu ir vėliau dėl to neteko pareigų.

A. Kudrinas, kaip ir daugelis kitų, argumentavo, jog tokio dydžio išlaidų gynybai Rusija tiesiog negali sau leisti. Ir jis taip teigė dar tokiu metu, kai Rusijai grynųjų pinigų netrūko — dėl aukštų naftos kainų“.

Taip rašo tyrimų instituto „Stratfor“ analitikai ir priduria, jog „kada nors Rusija ir gali būti verčiama savo gynybos biudžetą mažinti, tačiau tie Rusijos ekonomistai ir finansų analitikai, kurie atvirai kritikuoja Kremliaus nutarimus šiuo klausimu, arba spaudžiami, arba nutildomi“.

Tarp jų „Stratfor“ darbuotojai mini finansų ministrą Antoną Siluanovą, kuris „dar prieš sausio mėnesio biudžeto taisymus skundėsi dėl didinamų gynybos išlaidų, ragindamas Kremlį „būti realistiškesniam“. A. Siluanovas greitai nustojo apie tai kalbėti ir tems privengė klausinėjamas žurnalistų – tai aiškus ženklas, kad Kremlius priverstė ministrą nutilti.

Be to, neseniai iš su Kremliumi nesusijusių ekonomistų išgirsta kritika, pareikšta Maskvos nutarimui išlaikyti dabartinį karinių išlaidų dydį, baigėsi tuo, kad vienas žymiausiųjų Rusijos ekonomistų, Konstantinas Sorinas, gegužės 20-ąją pareiškė šalį paliksiąs.

Jį tuoj pat Maskvos Aukštosios ekonomikos mokyklos dėstytojo pareigose pakeitė V. Putino lojalistas, centrinio banko vadovės Elviros Nabiullinos vyras.

Šitokią Kremliaus taktiką sąlygoja kariniai imperatyvai. Dešimtoji ano šimtmečio dekada Maskvai ir jos karo mašinai buvo prarastas dešimtmetis. Per mažas investavimas ir nesugebėjimas tęsti būtinos modernizacijos naujos ginkluotės įsigijimo, įsisavinimo, išlaikymo pavidalu sumažino Rusijos karinius pajėgumus.

Ši karinė stagnacija paaiškina, kodėl Maskva padidino bazines ginklavimosi išlaidas ir planavo 10-ies metų pasišvaistymą tam, kad gynybos biudžetą beveik padvigubintų ir modernizuotų 80 procentų Rusijos įprastinių ginkluotųjų pajėgų.

Šis 10-ies metų planas turėjo ne tik išlyginti prarastojo dešimtmečio nuostolius, bet ir sukurti rezervą dar prieš didesnę ekonominę krizę ateinančius dešimtmečius, kada Rusija nebeturės to paties pajėgumo atnaujinti ar praplėsti savo ginkluotąsias pajėgas.

Didelė dalis karinių išlaidų skirta tik įrangos atnaujinimui, tačiau saugumo rūpesčiai reikalauja nenumatytų išlaidų, tarp kurių svarbiausios tos, kurios susijusios su masiniu dalinių ir įrangos judėjimu rytinėje Ukrainoje. Tai reikalauja nuolatinio, nuoseklaus finansavimo.

Be to, auganti įtampa su Vakarais ir NATO verčia Maskvą didinti karių mokymą, pratybas ir saugumo manevrų demonstravimą per kovinių lėktuvų patrulius ir laivyno judesius.

Net ir nesurengus didelio karinio veržimosi į kitus Rusijos periferijos kraštus (tam institutas „Stratfor“ nenumato didelių galimybių), Maskvą vis tiek slegia didelė finansų našta, jai renkantis tarp modernizacijos ir karinių reikmių, iš vienos pusės, ir mažėjančių finansų resursų tikrovės ir galimo pasipriešinimo viduje, iš kitos.

Todėl Kremlius ir tildo kritikus, ir laiko karines išlaidas neliečiama biudžeto pozicija, (Nukelta į 4 psl.)

(didesnius padangų dryžius palieka kelių chuliganai, nei šarvuočiai). O dėl įspūdžio... Pratybos yra taikaus pobūdžio veiksmas, jame nesprogdinami tikri užtaisai, nešaudoma kulkomis į priešininkus, karinė technika nevažiuoja tiesiai per gazonus ir namus. Tad kas nepatinka pratybų priešininkams – ar tai, kad Lietuva treniruojasi susidoroti su potencialiomis grėsmėmis? Atsakymo reikėtų ieškoti pasitelkus senovės romėnų posakį „Kam naudinga?“.

Kęstutis Šilkūnas

JAV IŠLIEKA SVARBIAUSIU LIETUVOS STRATEGINIŲ SĄJUNGININKU

Gegužės 26 d. Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius Vyriausybės rūmuose priėmė Lietuvoje besilankantį lietuvių kilmės Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) senatorių Richardą Josephą Durbiną (Richard Durbin). Pokalbio metu premjeras su senatoriumi aptarė dvišalį bendradarbiavimą, pažymėjo strateginės partnerystės svarbą, padėkojo už JAV paramą Lietuvai siekiant narystės Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje (EBPO).

„Esame dėkingi už visas būtinas priemones Baltijos šalių saugumui užtikrinti“, – susitikime sakė premjeras A. Butkevičius ir pažymėjo, jog Vyriausybė yra įsipareigojusi iki 2020 metų gynybai skirti 2 procentus nuo bendrojo šalies vidaus produkto ir taip atitikti NATO valstybėms-narėms taikomus reikalavimus. „Siekiamo ir toliau stiprinti savo šalies gynybinius pajėgumus. Tikimės, jog ir JAV padidins savo rotacines pajėgas Lietuvoje

ir taip dar labiau sustiprins mūsų šalies šauktinių kariuomenę“, – pažymėjo Vyriausybės vadovas.

Kalbantis apie energetinį saugumą, Ministras Pirmininkas senatoriui pristatė Klaipėdos suskystintųjų gamtinių dujų (SGD) terminalą, domėjosi apie gamtinių dujų importo iš JAV galimybes. Senatorius R. Durbinas pabrėžė, jog tam reikalinga Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės sutartis (TTIP) – pagal JAV galiojančius įstatymus, dujos gali būti eksportuojamos tik į tas šalis, su kuriomis JAV yra pasirašiusi TTIP arba šalies Energetikos departamentas yra išdavęs licenciją.

Premjeras A. Butkevičius teigė, jog Lietuva remia TTIP iniciatyvą. Jo teigimu, yra būtina užtikrinti, kad galutinis rezultatas būtų ambicingas, abipusiai naudingas ir garantuotų esminį JAV prekių, paslaugų ir viešųjų pirkimų rinkos atvėrimą, JAV energetikos resursų prieinamumą.

Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius (d.) susitiko su JAV senatoriumi Ričardu Durbinu. *LRV nuotr.*

Vyriausybės vadovas JAV senatoriui padėkojo už paramą siekiant narystės EBPO – šių metų balandžio mėnesį EBPO Tarybos posėdyje buvo priimtas sprendimas pakviesti Lietuvą pradėti stojimo proce-

są. „Narystė EBPO yra visos Lietuvos žmonių interesas. Mes ir toliau dėsime visas pastangas šiam tikslui pasiekti, tikimės tolesnės JAV paramos“, – kalbėjo Ministras Pirmininkas.

Taip pat susitikime kalbėtasi

apie situaciją Ukrainoje, Rygoje vykusį Rytų partnerystės forumą, aptarti informacinio saugumo klausimai. Pastarąjį kartą senatorius Lietuvoje lankėsi 2011 metais minint Sausio 13-osios 20-ies metų sukaktį. *LRV*

LIETUVOS, LENKIJOS IR UKRAINOS PARLAMENTŲ ASAMBLĖJOS DEKLARACIJOJE - DĖMESYS UKRAINAI

Lenkijos Senato Pirmininkas Bogdanas Borusevičius, Lietuvos Seimo Pirmininkė Loreta Graužinienė, Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininkas Volodymyras Groismanas. *Martyno Ambrazo (ELTA) nuotr.*

Vilnius, gegužės 29 d. (ELTA). Lietuvos Seime dvi dienas posėdžiavusi Lietuvos Seimo, Lenkijos Seimo bei Senato ir Ukrainos Aukščiausiosios Rados narių asamblėja bendru sutarimu priėmė deklaraciją, kurioje aptariami šalių saugumo, gynybos ir bendradarbiavimo klausimai. Daugiausia dėmesio dokumente skiriama Ukrainai, šalies perspektyvoms.

Deklaracijoje pabrėžiama, kad Asamblėja susirinko Vilniuje po 2014 m. spalio 25 d. Ukrainoje įvykusių laisvų, demokratiškų, tarptautinės bendruomenės pripažintų Aukščiausiosios Rados rinkimų. Taip pat atkreipiamas dėmesys į tai, kad glaudesnis regioninis bendromis vertybėmis grindžiamas bendradarbiavimas skatina taiką ir gerovę regione ir nėra prieš nieką

nukreiptas.

Aptariant geopolitinę padėtį regione pažymima, kad Lietuvos ir Lenkijos parlamentai, vyriausybės, kitos valstybės institucijos ir nevyriausybinių organizacijų atliko svarbų darbą teikiant Ukrainai pagalbą įvairiose srityse. Deklaracijoje pareiškiamas, kad Asamblėja „smerkia tarptautinę teisę pažeidžiančius, regiono ir visos Europos saugumui grėsmę keliančius Rusijos Federacijos agresijos veiksmus - 2014 m. įvykdytą neteisėtą Krymo aneksiją ir karinę agresiją Rytų Ukrainoje; ragina Rusijos Federaciją nedelsiant iš Ukrainos teritorijos atitraukti savo pajėgas ir karinę įrangą, taip pat kitas Rusijos kontroliuojamas ginkluotas grupuotes ir karius, atkurti visišką ir efektyvią Ukrainos ir Rusijos sienos kontrolę, taip

pat sudaryti sąlygas Ukrainai šią kontrolę vykdyti”.

Asamblėja mano, kad Europos Sąjunga turėtų griežtinti sankcijas Rusijos Federacijai, jeigu ji ir toliau tinkamai nevykdys Minsko sutarimų. Trijų šalių parlamentaramai reikalauja nedelsiant paleisti Ukrainos Aukščiausiosios Rados ir Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos narę Nadią Savčenko ir kitus neteisėtai Rusijos sulaikytus Ukrainos piliečius, įskaitant Olegą Sencovą; reiškia pagarbą tiems Rusijos žmonėms, kurie priešinasi agresyviai valdžios politikai, ir reikalauja ištirti Boriso Nemcovo nužudymą.

Dokumente taip pat teigiama, kad Asamblėja remia Ukrainą, jos nepriklausomybę, suverenumą ir teritorijos vientisumą pagal tarptautinių

mastų pripažįstamas jos sienas ir reiškia abipusiu Europos Sąjungos ir Ukrainos supratimu, interesais, įsipareigojimais, pagarba ir vertybėmis grindžiamą solidarumą.

Asamblėja deklaracijoje akcentuoja trišalės Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos brigados LITPOLUKRBRIG svarbą Ukrainai siekiant NATO standartų, taip pat tikisi, kad kitame NATO valstybių vadovų susitikime, vyksiančiame 2016 m. Varšuvoje, bus patvirtinti sprendimai, kurie dar labiau padidins NATO rytinio flango valstybių saugumą, padės Ukrainai siekti suartėjimo su Aljansu.

Dokumente minimas ir gegužės 21-22 d. Rygoje vykęs Europos Sąjungos ir Rytų partnerystės šalių aukščiausiojo lygio susitikimas ir teigiama, kad yra įžvelgiamos galimybės prisidėti įgyvendinant šio susitikimo sprendimus, „patvirtinančius ankstesniuose susitikimuose ir dvišalėse sutartyse priimtus įsipareigojimus dėl Ukrainos integracijos į ES siekio ir pasirinkimo pripažinimo, ir galimybių teikti pagalbą vykdant reformas, būtinas Europos Sąjungos ir Ukrainos asociacijos susitarimui sėkmingai įgyvendinti, įskaitant visapusiškos laisvosios prekybos erdvės sukūrimą bei vizų liberalizavimo veiksmų planą”.

Asamblėja deklaracijoje pareiškė, kad tvirtai remia strateginį Ukrainos integracijos į Europos Sąjungą siekį ir pažymi, kad Ukraina, kaip Europos valstybė, turi Europos

perspektyvą ir gali pareikšti norą tapti Europos Sąjungos nare. Asamblėja paragino Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinius parlamentus, reiškiant solidarumą su Ukrainos tauta, skubiai ratifikuoti Europos Sąjungos ir Ukrainos asociacijos susitarimą, kad jis visiškai įsigaliotų 2016 m.

(Atkelta iš 3 psl.)

RUSIJOS TRAGEDIJA – DŽIAUGTIS DVASINIŲ SKURDU

nors ir negali sau leisti išsvajotojo grandiozinio ginkluotės atnaujinimo. Jeigu ekonominė krizė Rusijoje gilės, Kremlius privalės šiek tiek pataupyti ir gynybos sektoriuje.

Tačiau V. Putino valdžios požiūriu, gynybos sektorius – tai ne tik kariuomenės stiprinimas, tai sukūrimas tokių ginkluotųjų pajėgų, kurios atlaikys tolesnius smukimus Rusijos gyvenime daugelį metų ateityje. Todėl Kremlui stipresnė kariuomenė – ne noras ar pageidavimas, o tiesiog būtinybė”, – baigia savo straipsnį Jungtinių Amerikos Valstijų privataus tyrimo instituto „Stratfor” analitikai.

Nuo savęs pridursime, kad šitas tuščiaviduris militarizmas ir yra Rusijos tragedija, kai šalis save apibrėžia ne realiai turtingos savo kultūros, savo literatūros, muzikos, kitų menų lobynu, bet dvasiškai skurdžiu ginkluotųjų pajėgų stiprumu, naikinančiu žmones, tarp jų ir save.

Mykolas Drunga. *Apžvalga skaityta per LRT.*

JT SAUGUMO TARYBA PRIĖMĖ LIETUVOS PATEIKTĄ REZOLIUCIJĄ DĖL ŽURNALISTŲ APSAUGOS

Gegužės 27 dieną Jungtinių Tautų Saugumo Taryba vienin-
gai priėmė Lietuvos pateiktą rezoliuciją dėl žurnalistų apsaugos konfliktų zonose, kurios vienas pagrindinių tikslų buvo sutelkti pasaulio bendruomenės pastangas užtikrinant žurnalistų ir kitų žiniasklaidos atstovų saugumą.

„Šios rezoliucijos priėmimas yra visos Lietuvos sėkmė ir svarbus žingsnis užtikrinant žodžio laisvę visame pasaulyje,” – sakė Saugumo Tarybos susitikimui pirmininkavęs užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. Ministras susitikimo metu akcentavo, kad konfliktų zonose dirbantys žurnalistai tampa mūsų „akimis ir ausimis” ir, informuodami apie žmogaus teisių pažeidimus ar galimas prielaidas masiniams nusikaltimams, atlieka išankstinės prevencijos funkcijas. Jų dėka tarptautinė bendruomenė gali priimti tinkamus sprendimus ir užkirsti kelią tolimesniems tarptautinės teisės pažeidimams.

Lietuva pateikė rezoliuciją Saugumo Tarybai atsižvelgdama į nuolat blogėjančių žurnalistų saugumą. Per pastaruosius dešimt metų nužudyta 370 žurnalistų, devyniais iš dešimties atvejų šie nusikaltimai nebuvo išaiškinti. Vien per 2014 m. buvo nužudytas 61 žurnalistas, dar 221 įkalinti.

Nepaisant augančių grėsmių žurnalistams, Saugumo Taryba šia tema diskutavo tik kartą ir 2006 metais priėmė vienintelę rezoliuciją dėl žurnalistų saugumo.

Lietuvos parengtame JT Saugumo Tarybos dokumente valstybės raginamos dėti visas pastangas, kad būtų užkirstas kelias tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimams prieš civilius, įskaitant žurnalistus ir kitus žiniasklaidos atstovus. Rezoliucija taip pat įpareigoja valstybes atlikti nepriklausomus ir efektyvius nusikaltimų prieš žurnalistus tyrimus, kovoti su nebaudžiamumu, o Jungtinių Tautų taikos palaikymo ir politines misijas ne tik aktyviai rinkti informaciją apie smurto prieš žurnalistus atvejus, bet ir padėti šalims kovoti su šiuo blogiu teikiant teisinę bei kitokią pagalbą.

Rezoliucijoje pirmą kartą susietas išraiškos laisvės bei nepriklausomos žiniasklaidos vaidmuo siekiant užtikrinti žurnalistų apsaugą ir apsaugoti civilius konfliktų metu. Šis JT Saugumo Tarybos dokumentas taip pat pasmerkė žiniasklaidos naudojimą kurstant prievartą bei kitokius agresyvius veiksmus, pažeidžiančius tarptautinę humanitarinę teisę. „Ši rezoliucijos nuostata reiškia, kad Saugumo Taryba smerkia smurto kurstymą ir bet kokią

JT Saugumo Tarybos susitikimui pirmininkavo LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius.

JT nuotr.

karo propagandą, o tai labai svarbu dabartinių tragiškų įvykių mūsų regione akivaizdoje”, – pabrėžė Ministras L. Linkevičius. Kartu jis išskyrė ir naujojoje rezoliucijoje įtvirtintas nuostatas dėl moterų žurnalistų bei interneto laisvės. Saugumo Tarybos sprendimu šalys įpareigojamos užtikrinti moterų žurnalistų netrukdomą veikimą ir tinkamai atsižvelgti į tokios veiklos specifiškumą bei raginamos įtvirtina visuomenės ir jos narių teisę ieškoti, gauti ir skleisti informaciją visomis priemonėmis, taip pat ir naudojant šiem tikslams internetą.

Lietuvos parengtos JT Saugumo Tarybos rezoliucijos bendraautorėmis tapo 48

JT valstybės narės. Tai yra antroji Lietuvos parengta JT Saugumo Tarybos rezoliucija gegužę, kai Lietuva pirmininkauja Saugumo Tarybai. 2015 05 22 ST priėmė rezoliuciją dėl smulkiųjų šaunamųjų ginklų.

Tą pačią dieną Lietuvos surengtuose JT Saugumo Tarybos debatuose dėl žurnalistų apsaugos konfliktų zonoje JT Generalinio Sekretoriaus pavaduotojas J.Elliason teigė, kad smurtas prieš žurnalistus ne tik kelia pavojų jų gyvybei, bet ir apriboja laisvą informacijos sklaidą, teisės viršenybę ir demokratiją. Organizacijos „Reporters without borders” vadovas Christophe Deloire pabrėžė būtinybę paskir-

ti Specialų JT Generalinio Sekretoriaus atstovą, kuris prižiūrėtų valstybių tarptautinių įsipareigojimų, įskaitant Saugumo Tarybos rezoliucijų, įgyvendinimą. Šiandien priimtą JT Saugumo Tarybos rezoliuciją jis pavadino istorine. Renginyje kalbėjusi prieš 12 metų teroristų nužudyto žurnalistą Daniel Pearl našlė Mariane Pearl pasidalino asmenine žurnalistės darbo patirtimi Sirijoje, Irake, Meksikoje, atkreipė dėmesį į smurto prieš laisvai samdomus žurnalistus, ypatingai moteris, problemą. ESBO atstovė spaudos laisvei Dunja Mijatovic pasveikino ST priimtą Lietuvos inicijuotą rezoliuciją.

LR URM

LIETUVOS KULTŪROS MINISTERIJOJE ATIDARYTA PARODA „SUGRĮŽIMAI”

LR Kultūros ministerijoje gegužės 25 d. atidaryta paroda „Sugrįžimai”, kviečianti pažvelgti į lietuvių išeivių rašytojų kultūrinį literatūrinį gyvenimą Vokietijoje ir Austrijoje 1944–1950 metais. Šis visos Lietuvos kultūrai svarbus laikotarpis atskleidžiamas per

unikalią archyvinę medžiagą – fotografijas, dokumentų, rankraščių, laiškų nuotraukas.

Daugelis kultūros ir meno žmonių 1944-aisiais, artėjant antrajai sovietų okupacijai, pasitraukė į Vakarų. Vokietijoje ir Austrijoje atsidadė apie 70 procentų Lietuvos rašytojų

draugijos narių. Svetur glaudėsi ne tik vyresnieji rašytojai, bet ir kiti tik baigę universitetus arba nuo universiteto ir gimnazijos suolo pakilusi, siekianti žodžio ir minties laisvės jaunesnioji karta. Išstumtieji iš savo žemės ėmėsi kultūrinės, literatūrinės bei visuomeninės veiklos.

„Nauja ekspozicija mus pirmą kartą nukelia į pra-

rastą ir vėl atrastą praeitį. Penkiasdešimt metų mūsų beveik nepasiekė išeivijos kūrybinis palikimas, menininkų gyvenimo istorija ir patirtis. Šioje parodoje kiekvienas atrasime naujo ir labai svarbaus. Didžioji dalis mūsų rašytojų paliko Tėvynę ne savo noru ir kūrė, deja, ne Lietuvoje. Reikia tik įsivaizduoti, kiek neteko Lietuva. Juk svetur save atiduoti, dirbti, kurti daug sunkiau”, – kalbėjo parodos atidaryme kultūros ministras Šarūnas Birutis.

Poeto Kazio Bradūno dukra Elena Bradūnaitė sakė, jog šiuo metu ypač svarbu surinkti kuo daugiau išlikusios archyvinės medžiagos, susijusios su lietuvių menininkais išeivijoje, nes JAV gyvenanti jaunoji karta vis mažiau domisi protėvių palikimu ir dažnai tinkamai jo neįvertina ir taip archyvai nyksta.

Maironio lietuvių literatūros muziejaus darbuotoja Virginija Paplauskienė bene daugiausia nuveikė daug kartų vykdamą į Jungtines Amerikos Valstijas rinkti ir tyrinėti išeivijos rašytojų kūrybą ir gyvenimą. Ji surinko, susistemino

archyvinę fotodokumentinę medžiagą, laiškus, kitą lietuvių rašytojų palikimą, kurio didžiausiu rinkiniu Lietuvoje gali pasigirti Maironio lietuvių literatūros muziejus. Šįmet V. Paplauskienė, remiama Kultūros ministerijos ir Kultūros tarybos, vyks į Jungtines Valstijas susipažinti su neseniai mirusio poeto, vertėjo Alfonso Nykos–Niliūno archyvu.

Pasak Maironio lietuvių literatūros muziejaus direktorės Aldonos Ruseckaitės, šiame muziejuje saugoma apie 180 tūkstančių su išeivija susijusių eksponatų, lietuvių rašytojų asmeniniai archyvai, pavyzdžiui, 2004 m. remiant Kultūros ministerijai į Lietuvą pargabentas poeto Bernardo Brazdžionio archyvas.

Parodos „Sugrįžimai” ekspoziciją parengė Maironio muziejaus Išeivių literatūros skyriaus muziejininkės Agnė Kelpšaitė, Alvyra Brazaitienė, Reda Žekienė. Dailininkė Inga Zamulskienė. Projekto autorė bei vadovė Virginija Paplauskienė. Ekspozicijos sudarymą parėmė Kultūros ministerija.

LRKM

LR Kultūros ministerijoje gegužės 25 d. atidaryta paroda „Sugrįžimai” veda išeivijos rašytojų keliais.

LRKM nuotr.

ATMINIMO DIENA

Atminimo diena (angl. - *Memorial Day*) buvo įsteigta JAV kongreso dekretu. Buvo nutarta, kad ji bus švenčiama gegužės mėnesio paskutinį pirmadienį, norint išvengti įvairių šalies rajonų šiai šventei naudojamų skirtingų datų. Prieš 103 metus ji buvo žinoma kaip Puošimo diena (angl. - *Decoration Day*). Tai yra tautinė JAV šventė.

Šiais metais šios šventės apeigas gegužės 25 d. Klivlende, Ohio, šv. Kazimiero šventovės aikštėje, surengė šv Jurgio katalikų veteranų 613-as postas. Jos prasidėjo tiksliai sutartu laiku - 8:30 val. r. aidint trimitams ir šautuvų salvėms buvo iškelta JAV vėliava ir nuleista iki pusės stiebo pagerbiant žuvusius. JAV vėliavos kairėje plevesavo P.O.W.M.I.A. vėliava, o dešinėje – Ohajo valstijos vėliava. Prisimintina, kad katalikų veteranų 613-a postas buvo įkurtas 1946 metais. Jis yra veiklus ir šiandien, nors jo eilės, metams slenkant, išretėjo. Vienas trimitininkas prieš savaitę atšventė 90-ąją gimtadienį, yra Antrojo pasaulinio karo veteranas, buvęs U.S. Navy Band narys.

Posto kapelionui, šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. Joseph Bacevice perskaičius visų šio posto Antrajame

pasauliniame kare žuvusių bei mirusių narių pavardes, posto garbės sargybos vadovas Anthony Balas su pavaduotoju padėjo vainiką prie posto dedikuoto akmens, iš kurio daugelį metų kilo vėliavos stiebas. Posto kapelionui sukalbėjus šiai dienai skirtą maldą, skambant trimitams ir elektroniniams varpams, su šautuvais išsirikiavę posto nariai įnešė JAV ir posto vėliavas į šventovę. Šventės dalyviams žengiant į šventovę, pritariant vargonams solistas giedojo „America the beautiful“. Per pamokslą kun. Joseph Bacevice kalbėjo apie krikščionių laidotuves ir patirtus įspūdžius vaikystėje, pabrėždamas, kad kariai savo gyvybes paaukojo, ar buvo suluošinti, už mus ir tai mes privalome niekada nepamiršti.

Šv. Mišioms pasibaigus, palydimos vargonų ir trimitų, vėliavos buvo išneštos iš šventovės ir šventės dalyviai susirinko į parapijos svetainę pusryčiams, kuriuos malda pradėjo kun. Bacevice.

Pusryčiams baigiantis, 613-to posto vadas Larry Stochl padėkojo visiems atvykusiems, trumpoje kalboje primindamas, kaip svarbu yra bendrauti.

Algirdas V. Matulionis

Šv. Jurgio katalikų veteranų 613-to posto garbės sargyba ir nariai prieš pradėdant apeigas.

Algirdo V. Matulionio nuotr.

KVIETIMAS UŽSIENIO LIETUVIŲ JAUNIMUI, BAIGUSIAM PIRMOSIOS PAKOPOS (BAKALAURO) STUDIJAS, STUDIJUOTI MAGISTRANTŪROJE LIETUVOJE

LR Švietimo ir mokslo ministras patvirtino 2015 m. teikiamų stipendijų ir išmokų (studijų kainai apmokėti) skaičių magistrantūros studijoms Lietuvoje. Į šią paramą galės pretenduoti ir lietuvių kilmės užsieniečiai. Priklausomai nuo aukštųjų mokyklų siūlomų programų studijos gali vykti lietuvių, anglų ar kita užsienio kalba.

Norintys gauti paramą magistrantūros studijoms dokumentus Švietimo ir mokslo ministerijai turi pateikti iki 2015 m. liepos 15 d. Atkreipiamė dėmesį, kad asmuo, pateikdamas įsakyme nurodytus dokumentus, turi būti jau priimtas į magistrantūros studijas pasirinktame Lietuvos universitete.

Detali informacija puslapyje anglų kalba: <http://ny.mfa.lt/niuorkas/en/news/limited-number-of-scholarships-approved-for-master-program-studies-in-lithuania>

Informaciją apie studijas Lietuvoje, universitetų kontaktus galima rasti interneto svetainėje: <http://www.studyinlithuania.lt/en/> **LR URM**

Atpūskite į Čikagą šia vasarą!

DAINŲ ŠVENTĖ
CHICAGO 2015

LITHUANIAN SONG FESTIVAL

1400 choristų. Viena scena.

liepos 5 d. 1 v.p.p. UIC Pavilion

BILIETAI • INFORMACIJA • KRAUTUVĖLĖ
dainusvente.org

BILIETAI \$50 & \$40 | \$20 JAUNIMUI IKI 18M.

LIETUVOS GENERALINIS KONSULAS ČIKAGOJE SUSITIKO SU ILINOJAUS VALSTIJOS VADOVAIS

Š. m. gegužės 14 d. Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas lankėsi Ilinojaus valstijos sostinėje Springfyld mieste, kur susitiko su naujai išrinktu gubernatoriumi Bruce Rauner bei ilgamečiu valstijos atstovų rūmų pirmininku Michael Madigan.

Susitikime su gubernatoriumi B. Rauner aptarti Lietuvos ir Ilinojaus valstijos politinio, ekonominio bei kultūrinio bendradarbiavimo klausimai. Generalinis konsulas pristatė Lietuvos ekonominę pažangą, pakvietė B. Rauner kartu su verslo delegacija atvykti į Lietuvą, taip pat ieškojo glaudesnio bendradarbiavimo transporto ir logistikos srityje galimybių. JAV Lietuvių bendruomenės vardu M. Gudynas pakvietė gubernatorių asmeniškai dalyvauti 10-ojoje Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventėje Čikagoje. Susitikime taip pat aptarti aktualūs užsienio politikos klausimai. B. Rauner, žavėdamasis sparčia Lietuvos politine ir ekono-

mine pažanga per atkurtos Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį bei dideliu dvišalio bendradarbiavimo potencialu, atsirasiančiu pasirašius Europos Sąjungos bei JAV Transatlantinės prekybos bei partnerystės susitarimą, pažadėjo labai rimtai svarstyti politinio ir ekonominio vizito į Lietuvą jau kitais metais galimybę.

Susitikime su M. Madigan daug dėmesio skirta žmoniškųjų ryšių tarp Lietuvos ir JAV svarbai, diskutuota, kokių svarbų vaidmenį šiame procese vaidina gausi lietuvių diaspora JAV.

M. Madigan prisiminė jo šiltą pokalbį su Lietuvos ministru pirmininku A. Butkevičiumi, pastarajam lankantis Čikagoje, bei prižadėjo ieškoti būdų, kaip toliau plėtoti bendradarbiavimą ne tik tarp šalių, bet ir politinių partijų. Diskusijoje daug dėmesio skirta Pasaulio saugumo situacijai, ypač Rusijos agresijos prieš Ukrainą kontekste. M. Gudynas akcentavo aktyvaus JAV dalyvavimo šio konflikto sprendime svar-

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas ir Ilinojaus gubernatoriums Bruce Rauner.

A. Vertelkaitės nuotr.

bą. Atstovų rūmų pirmininkas itin domėjosi Lietuvos energetinės nepriklausomybės pasiekimais, aptarta JAV dujų ir naftos eksporto į

Lietuvą ir kitas Europos šalis ekonominė ir politinė svarba. Ypač šiltos ir atviros diskusijos pabaigoje M. Madigan, kuris savo vaikystę praleido

tarp lietuvių Marquette Park rajone, pabrėžė, kad Lietuva jo širdyje turi svarbią vietą.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

LITUANISTIKOS TYRIMŲ IR STUDIJŲ CENTRO SVEČIAI – SAVO ŠAKNŲ IEŠKANTYS JAV LIETUVIAI

Balandžio 22 d. sulaukėme svečių iš įvairių JAV vietovių ir net iš Kanados. Penki giminaičiai - Susanna Brazauskas, Giedra M. Kregždys, Tomas Nenortas, dr. Dalia Varankaitė ir Lana A. - pirmą kartą susitiko Čikagoje, kad galėtų ne tik susipažinti, bet ir bandyti surasti daugiau savo giminystę įrodančių dokumentų. Pirmiausiai jie aplankė Balzeko lietuvių kultūros muziejuje veikiančią parodą apie DP emigraciją iš Baltijos šalių „Nėra namų, kur grįžti“ („No Home to Go to“). Sužinoję, kad kai kurie parodoje esantys eksponatai yra iš LTSC turimo DP stovyklų Vokietijoje archyvo, nusprendė apsilankyti ir pas mus.

Plačios giminės atstovai parodė pačių sudarytą geneologinį medį, liudijantį, jog juos giminystės ryšiai sieja ir su Vinco Kudirkos, Maironio (Jono Mačiulio) šeimomis. Kiek buvo jaudulio ir džiaugsmo, kai svečiai mūsų archyve rado savo tėvų ir gimininių dokumentus, nuotraukas, kurios padės užpildyti iki tol buvusius nežinomus giminės istorijos puslapius.

Balandžio 28 d. sulaukėme svečio iš Philadelphia, PA – Brett Matulis atskrido

į Čikagą, tikėdamasis čia esančiuose lietuviškuose archyvuose rasti dokumentų apie savo gimines.

Matulių šeima II pasaulinio karo pabaigoje traukėsi iš Lietuvos, prieš atvykdam į Ameriką jie gyveno Vokietijoje DP stovyklose, todėl svečias ypatingai domėjosi LTSC esančiais šių stovyklų archyvais. Svečiui aprodėme ir kitus centre turimus archyvus, jis žadėjo dar sugrįžti pas mus, prieš

tai pasimokęs savo senelių kalbos ir surinkęs daugiau medžiagos apie juos, kad galėtų tęsti savo giminės genealoginio medžio sudarymą. Svečių knygoje Brett paliko tokį įrašą: „Širdingai dėkoju už pagalbą ieškant mano šeimos archyvinių dokumentų ir už įdomią ekskursiją po centrą. Jūs turite neįkainojamus turtus ir dirbate svarbų darbą, išsaugant Lietuvos istoriją.”

LTSC vicepirmininkė Loreta Timukienė

Svečiai atsivežė savo giminės genealoginį medį. Iš k.: Tomas Nenortas, Susanna Brazauskas, dr. Dalia Varankaitė, Lana A., LTSC vicepirmininkė Loreta Timukienė, Giedra Kregždys.

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO ATSTOVŲ VIZITAS JAV

Gegužės 18 – 25 d. JAV lankėsi Lietuvos sveikatos mokslų universiteto atstovai – Visuomenės sveikatos fakulteto dekanė prof. Ramunė Kalėdienė, VSF Sveikatos tyrimų instituto vadovas prof. Aurelijus Veryga ir dr. Darius Kubilius.

Gegužės 18 d. jie lankėsi Harvardo universiteto medicinos mokykloje (Harvard School of Public Health) ir Sveikos gyvensenos medicinos institute (The Institute of Lifestyle

Medicine), kur pristatė planus Lietuvos sveikatos mokslų universitete steigti pirmą pasaulyje Sveikos gyvensenos medicinos magistro studijų programą. Šią naują labai teigiamai įvertinto Harvardo medicinos mokyklos profesorius ir Sveikos gyvensenos medicinos instituto direktorius prof. Edward M. Philips, Cornell universiteto prof. T. Colin Campell ir kiti susitikimo dalyviai. Gegužės 20–21 d. Lietuvos atstovai lankėsi Loma Linda universitete, Kalifornijoje, vėliau dalyvavo konferencijos – The Real Truth About Health 2015. Šio vizito koordinatorius JAV - Petras Vainius.

LR URM

DOMĖJOSI LIETUVIŠKU MAISTU IR LIETUVOS KULTŪRA

2015 m. gegužės 26 d. Naujojo Džersio Newark Liberty tarptautiniame oro uoste vyko Europos Sąjungos vienybės dienos šventė, kurios metu Lietuvos generalinis konsulas Niujorke pristatinėjo keleiviams Lietuvą, kultūrą ir tradicijas, o taip pat keliones į Lietuvą.

Amerikiečiai ir keleiviai iš kitų pasaulio valstybių ragavo lietuviško šakočio, žagarėlių, naminės juodos duonos, lietuviško sūrio ir mėsos gaminių.

Per šį oro uostą kasdien keliauja iki 100,000 keleivių.

LR URM

LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADORIUS
ĮTEIKĖ SKIRIAMUOSIUS RAŠTUS
RUSIJOS FEDERACIJOS PREZIDENTUI

Lietuvos ambasadorius Rusijoje Remigijus Motuzas ir Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas.
LR URM. / Arvydo Miknevičiaus nuotr.

Lietuvos ambasadorius Rusijoje Remigijus Motuzas gegužės 28 dieną įteikė skiriamuosius raštus Rusijos prezidentui Vladimirui Putinui.

„Mūsų bendradarbiavimo su Lietuva potencialas išnaudojamas nepakankamai. Mes iš savo pusės esame pasirengę vystyti bendradarbiavimą, laikydamiesi geros kaimynystės ir pagarbos vienas kitam principų“, – Lietuvos ambasados Rusijoje vadovui Remigijui Motuzui sakė Rusijos prezidentas.

V. Putinas taip pat pareiškė, kad norėtų, jog tokią pačią iniciatyvą rodytų ir Lietuva. Rusijos vadovui priėmus skiriamuosius raštus, ambasadorius oficialiai pradeda eiti pareigas. Oficiali ceremonija tradiciškai vyko Kremliaus rūmų Aleksandro salėje.

Remigijus Motuzas yra septintasis Lietuvos ambasadorius, akredituotas Rusijoje. Lietuva ir Rusija oficialius diplomatinius santykius atkū-

rė 1991 metų spalio 9 dieną. Ambasadorius taip pat atkreipė dėmesį, kad jo pokalbis su Rusijos vadovu kitų šalių diplomatų vertinimu užtruko ilgiausiai.

R.Motuzas skiriamuosius raštus įteikė kartu su dar 12 kitų šalių diplomatų: Austrijos, Albanijos, Makedonijos, Monako, Saudo Arabijos, Senegalio, Slovakijos, Filipinų, Ekvadoro, Etiopijos, Pietų Afrikos bei Pietų Sudano.

LR URM

LIETUVOS INICIATYVA JT SAUGUMO TARYBA APTARĖ KOVOS SU
UŽSIENIO TERORISTAIS KOVOTOJAIŠ PRIEMONES

Linas Linkevičius, LR Užsienio reikalų ministras gegužės 29 dieną Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Taryboje pirmininkavo aukšto lygio susitikimui tema „Teroristiniai išpuoliai ir jų grėsmė tarptautinei taikai ir saugumui“.

Pirmą kartą Saugumo Tarybos istorijoje kovos su terorizmu klausimais diskutavo šalių vidaus reikalų ministrai. Susitikimo metu taip pat pasisakė JT Generalinis Sekretorius Ban Ki-moonas, Interpolo Generalinis Sekretorius Jurgen Stock, kiti aukšto lygio atstovai.

Šio Lietuvos organizuoto renginio tikslas buvo aptarti, kaip įgyvendinama 2014 m. rugsėjį JT Saugumo Tarybos valstybių vadovų lygio susitikime priimta rezoliucija 2178 (2014) dėl užsienio teroristų kovotojų srauto sustabdymo, bei apibrėžti prioritetinius jos įgyvendinimo žingsnius.

Savo pareiškime L. Linkevičius pabrėžė, kad užsienio teroristų kovotojų fenomenas tampa vis globalesne grėsme. „Jau yra daugiau kaip 25000 tokių kovotojų iš daugiau kaip 100 valstybių. Didžioji jų dalis vyksta į Siriją

ir Iraką, kur įvykdo išskirtinai barbariškus ir brutalius veiksmus. Jų sugrįžimas į kilmės valstybes kelia milžiniškus iššūkius vietinei teisėsaugai ir kovos su terorizmu institucijoms,“ - susitikime kalbėjo ministras.

Pasak ministro L. Linkevičiaus, užsienio teroristai kovotojai - sudėtinga, nuolat besikeičianti ir prisitaikanti grėsmė, kuri kaip niekad anksčiau verčia peržiūrėti egzistuojančias kovos su terorizmu priemones. Su šiuo fenomenu turi būti kovojama sistemingai ir nuosekliai, įtraukiant kilmės, paskirties, tranzito ir kaimynines valstybes, kurios visos turi specifinį vaidmenį.

Ministras taip pat akcentavo sienų apsaugos stiprinimo svarbą bei pažymėjo būtinybę užkirsti kelią užsienio kovotojų finansavimui. Pasak ministro L. Linkevičiaus, valstybės narės visų pirma turi pilnai įgyvendinti rezoliucijoje 2178 (2014) įtvirtintus tarptautinius įsipareigojimus ir savo nacionaliniuose teisės aktuose užtikrinti tinkamą teroristine veikla užsiimančių asmenų baudžiamąjį persekiojimą.

Lietuvos baudžiamasis kodeksas numato, kad įvairios su teroristais kovotojais iš užsienio susijusios veikos laikomos nusikalstamos. Lietuvoje efektyviai įgyvendinama sienų apsauga, duomenys apie sieną kertančius asmenis tikrinami įvairiose Interpolo bazėse. Lietuva taip pat taiko pinigų plovimo prevencijos priemones, kaip tai numato tarptautinių institucijų taisyklės.

Susitikimo metu priimtas Saugumo Tarybos pirmininko pareiškimas dėl užsienio teroristų kovotojų, kuriame šalys raginamos imtis visų būtinausių priemonių, įskaitant nacionalinių teisės aktų pritaikymą, sienų apsaugos didinimą, geresnį tarptautinį koordinavimąsi bei informacijos kaitą, siekiant stabdyti užsienio teroristų kovotojų srautus į konfliktų zonas.

Lietuva 2014–2015 m. išrinkta nenuolatine Saugumo Tarybos nare. Gegužės mėnesį Lietuva jau antrą kartą pirmininkauja JT Saugumo Tarybai. Pirmą kartą šiam JT organui Lietuva pirmininkavo 2014 m. vasarį.

LR URM

LIETUVA IR PASAULIS

LR Užsienio reikalų ministerija patvirtino Maskvoje susisiekusį su šnipinėjimu įtariamu Lietuvos piliečiu Aristidu Tamošaičiu, jis jaučiasi gerai ir nepageidauja keisti Rusijos jam paskirto valstybės advokato. A. Tamošaitį Lefortovo izoliatoriuje aplankė Maskvoje esantis Lietuvos konsulinis pareigūnas.

Suomijos žiniasklaida skelbia Rusijos sudarytą Europos Sąjungos pareigūnų ir visuomenės veikėjų, kuriems draudžiama įvažiuoti į Rusijos Federaciją, sąrašą. Jame atsidūrė ir keli asmenys iš Lietuvos. Rusijos pareigūnų parengtas sąrašas asmenų, kuriems draudžiama atvykti į Rusijos teritoriją, tapo atsaku į Europos Maskvai pritaikytas sankcijas, kurių Kremlius nusipelnė neteisėtai prisijungęs Krymą.

Rusijos parengtame juodajame sąrašė – 89 pavardės: Europos Parlamento nariai ir teisėkūros institucijų nariai iš Europos Sąjungos valstybių narių, įtakingi karinių bei šalies vidaus jėgos ir žvalgybos struktūrų pareigūnai, visuomenės veikėjai. Daugiausia asmenų iš Baltijos valstybių, Lenkijos, Švedijos ir Jungtinės Karalystės.

Į rusų juodąjį sąrašą pateko ir įtakingų lietuvių. Tarp jų – Lietuvos konservatorių partijos patriarchas ir buvęs europarlamentaras Vytautas Landsbergis, Seimo narys, liberalas Petras Auštrevičius, Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininkas Edmundas Vaitiekūnas, buvęs Lietuvos Valstybės saugumo departamento (VSD) generalinis direktorius Gediminas Grina, konservatorių parlamentaras Andrius Kubilius, Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas „darbietis“ Artūras Paulauskas, prezidentės patarėja užsienio politikos klausimais Jovita Neliupšienė.

Vilniuje vyko akcija prieš Norvegijos vaikų teisių apsaugos tarnybos veiklą. Jos dalyviai teigia, kad yra akivaizdžių vaikų teisių pažeidimų šioje šalyje. Tuo metu Norvegijos ambasadorius sako, kad apie tarnybą skleidžiama dezinformacija. Prie Norvegijos ambasados susirinko kelios dešimtys žmonių. Anot akcijos organizatorių, jie paliko rožes nuo Norvegijos vaikų teisių apsaugos tarnybos nukentėjusioms šeimoms. Asociacijos „Vakarų Lietuvos tėvų forumas“ pirmininkė Kristina Paulikė sako, kad šia akcija siekia atkreipti dėmesį į vaikų teisių pažeidimus Norvegijoje, ragina šalį pasirašyti 1996 metų Hagos konvenciją.

Lietuvos gyventojų finansiniai įpročiai sparčiai keičiasi – šių metų sausį–balandį, palyginus su tuo pačiu laikotarpiu pernai, atsiskaitymų mokėjimo kortelėmis padaugėjo 30,1 proc., o atsiskaitymų kortelėmis apyvarta išaugo beveik penktadaliu, rodo DNB banko duomenys. Tačiau net ir dabar Lietuva – vis tiek grynųjų šalis, rašoma pranešime spaudai. *LRT, LR URM*

PABĖGĖLIŲ NAŠTOS PASIDALIJIMAS ES
TURI BŪTI PAREMTAS SAVANORIŠKUMU

LR Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius gegužės 19 dieną Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų tarybos (BRT) posėdyje Briuselyje aptarė pažangą įgyvendinant balandžio 23 d. Europos Vadovų Tarybos (EVT) numatytas priemones kovai su nelegalia migracija Viduržemio jūroje.

„ES valstybės turi būti solidarios ir prisidėti prie bendrų ES operacijų, teikti humanitarinę ir vystomojo bendradarbiavimo pagalbą. Pasidalijimas pabėgėlių našta taip pat yra viena iš solidarumo formų – ji turi būti paremta savanoriškumo principu, kaip ir buvo sutarta balandžio mėnesio EVT“, – pabrėžė L. Linkevičius.

BRT taip pat vyko pasiruošimas birželio 25–26 d. vyksiančiam EVT susitikimui. Ministrai aptarė šio susitikimo darbotvarkę, kurioje numatyti ekonominiai ir su iššūkiais saugumui susiję klausimai. Valstybių ir vyriausybių vadovai birželį diskutuos ES užsienio ir saugumo politikos stra-

teginės peržiūros, migracijos, terorizmo, klausimais, taip pat aptars bendrosios skaitmeninės rinkos kūrimą, ekonominės ir fiskalinės politikos koordinavimą, derybų dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės susitarimo eigą, Ekonominės ir pinigų sąjungos gilinimą.

Ruošiantis vadovų diskusijoms L. Linkevičius pažymėjo, kad rengiamoje užsienio ir saugumo politikos peržiūroje būtina tinkamai įvertinti saugumo aplinką, atspindėti naujas grėsmes, įskaitant Rusijos agresyviuosius veiksmus ES kaimynystėje, užtikrinti sąveiką su kitomis ES politikomis ir strategijomis – Europos kaimynystės, vidaus saugumo, migracijos iššūkius ir kita. Santykių su Rusija kontekste L. Linkevičius pabrėžė, kad EVT jau kovo mėnesį priėmė sprendimą dėl sektorialių priemonių taikymo Rusijai iki visiško Minsko susitarimų įgyvendinimo, todėl dabar būtina imtis procedūrinių veiksmų šiais klausimais.

LR URM

DAINININKĖ RASA SERRA: „DALINK SAVO TALENTĄ KITIEMS – IR BŪSI LAIMINGAS...”

Loreta Timukienė

„Profesionali dainininkė iš Klaipėdos, turinti unikalų balsą ir žavinti klausytojus įvairaus stiliaus kūrybinių interpretacijomis” – taip muzikiniuose interneto tinklapiuose pristatoma Rasa Serra (tikr. *Rasa Veretenčevienė*). Šios dainininkės balsą turėsime proga išgirsti Čikagoje vykstančioje X Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventėje, prieš ir po šventės ši talentinga atlikėja žada aplankyti ir kitus lietuvių telkinius.

Kada ir kaip pasirinkote dainininkės kelią?

Muzikali buvau nuo pat vaikystės. Be galo mėgau šokti ir, kiek save prisimenu, dainuodavau kiekvieną dieną. Bet ir verkdavau labai dažnai...

Nuo aštuonerių metų lankiau šokių būrelį, buvau viena iš perspektyviausių šokėjų visoje šokių grupėje. Tačiau vėliau, praėjus keleriems metams, gimė noras mokytis groti. Kadangi į vaikų muzikos mokyklą stoti jau buvo per vėlu, ėmiau lankyti tuo metu Alytuje įsikūrusį „Muzikos klubą”, akordeono pamokas pas mokytoją Algimantą Jazbutį. Muzikavimui skirdavau daug laiko, todėl vėliau šokių būrelį teko palikti. Per trejus metus šiame klube įgijau ir pirmąsias muzikinio rašto žinias, išmokau rašyti melodinius ir ritminius diktantus. Mokytojas A. Jazbutis pastebėjo mano muzikinius gabumus ir pasirūpino, kad aš, nors ir pavėluotai, įstočiau į muzikos mokyklą. Muzikos mokyklą baigiau taip pat per trejus metus, vėliau mokiausi Kaune, Juozo Gruodžio konservatorijoje, akordeono skyriuje. Ten besimokydama pradėjau jausti simpatiją džiaz muzikai. Baigusi Juozo Gruodžio konservatoriją, planavau stoti į Klaipėdos universiteto Menų fakultetą, nes tik Klaipėdoje tuo metu veikė Džiazo muzikos katedra. Viliojo galimybė papildomai mokytis džiazinio dainavimo. Įstojau į Klaipėdos universiteto Liaudies muzikos katedrą, akordeono specialybę. Čia artimiau susipažinau su folkloru, su liaudies daina. Anksčiau niekada negalvojau, kad liaudies dainos man taps tokios artimos. Už tai esu dėkinga savo dėstytojai, docentei Irenai Nakienei. Ji padėjo išmokti teisingai stilistiškai atlikti liaudies dainas, jas pajusti. Šalia akordeono ir folkloro studijų pradėjau domėtis džiaziniu dainavimu. Sulaukiau pasiūlymų ir raginimų pakeisti specialybę iš akordeono į džiazinį dainavimą. Buvo labai sunku nuspręsti vien dėl to, kad akordeonu grojau jau 12 metų. Atsakymo ieškojau

savo širdyje – troškau susieti savo gyvenimą su dainavimu, tobulėti, tapti universalia atlikėja, savęs kaip akordeonistės ateityje nemačiau. Pagaliau apsisprendžiau ir 1999 m. pakeičiau savo specialybę. Dėl tokio sprendimo niekada nesigailėjau – užsiimu patinkančia veikla, dirbu darbą, kuris man teikia malonumą.

Iš kur paveldėjote tokį gražų, stiprų balsą?

Manau, iš mamos ir iš senelio. Žinau, kad senelis turėjo klausą ir stiprų balsą. Tačiau, gaila, neprisimenu jo dainuojant. O mano mamytė taip pat labai muzikali ir visuomet mėgo dainuoti. Netgi yra dainavusi Alytaus Medvilnės kombinato moterų ansamblyje. Ji pasakojo, kad besilaukdama manęs daug dainuodavo. Tačiau manau, kad ne tik genai nulemia žmogaus talentą. Aš priimu savo talentą kaip Dievo dovaną.

Atliekate folkloro, džiaz ir įvairių kitų stilių dainas, kokia muzika labiausiai prie širdies?

Atlikdama bet kokio stiliaus dainas, stengiuosi atiduoti visą savo širdį. Žinoma, kiekvienas atlikėjas renkasi dainas pagal save. Paprastai vokalistui patinka dainuoti tai, kas tinka jo balsui, balso specifikai. Tik atlikdamas savo balsui tinkančias dainas, dainininkas jaučia malonumą. Kalbant apie džiazą, mano balsui labiausiai tinka džiaz baladės. Taip pat man labai patinka dainuoti senąsias lietuviškas retro stiliaus dainas. Su liaudies dainomis yra šiek tiek kitaip. Atlikdama liaudies dainas jaučiu, kad ne tik man, bet ir klausytojams šito labai reikia. Jaučiu, kad tai turi išliekamąją vertę. Sudėtinga apibūdinti tą pojūtį, kurį suteikia liaudies dainos. Jose yra kažkas užkoduota iš praeities. Klausydama liaudies dainų niekada to nepajusdavau, kol nepradėjau pati dainuoti.

Esate sakiusi, kad dainuodama liaudies dainas jaučiatės, tarsi vykdytumėt savo pašaukimą.

Taip, jaučiu, kad žmonėms šito reikia. Ir ne tik jaučiu, bet ir matau, skaitydama įvairiausius gražius atsilie-

Nuotrauka iš asmeninio Rasos Serra albumo.

pimus, komentarus internetinėje erdvėje. Tai man pakelia sparnus, suprantu, kad atlieku tam tikrą misiją. Sunku pasakyti, iš kur šis pašaukimas... Turbūt iš ten pat, kur talentus dalina.

Esate vokalinės grupės „Cappella’A” narė - papasakokite apie ją.

Tai džiaz vokalinis kvartetas. Kvartetas buvo suburtas 2003 m. Mintis suburti vokalinį kolektyvą kilo Aušrai Smičiūtei. Nuo pat susibūrimo kvartetas išbandė įvairiausio stiliaus dainas. Jau daugiau nei dešimtmetį sėkmingai bendradarbiauja su šalies pop atlikėjais, atlikdami *back* vokalo vaidmenį. Bėgant laikui nusprendėme, kad užteks eksperimentuoti, ieškant savo stiliaus, nutarėme pasirinkti vieną kryptį, kuri mums geriausiai sekasi – tai džiaz muzika. Paruošėme *a cappella* džiaz programą, su kuria sėkmingai aplankėme visus Lietuvoje vykstančius džiaz festivalius. Kadangi Lietuvoje nėra labai populiarius ir puoselėjamas džiazinis ansamblinis dainavimas, nusprendėme save išbandyti už Lietuvos ribų – įvairiuose *a cappella* muzikos tarptautiniuose konkursuose. Dalyvavimas šiuose konkursuose padėjo mums save įvertinti, supratome, kad viską darome gerai, kad einame teisingu keliu.

2006 m. vokalinių ansamblių konkurse „Vokal. total” Austrijoje kvartetui įteiktas legendinio kolektyvo „The Swingle Singers” įkūrėjo Wardo Swingle var-

dinis apdovanojimas, 2009 m. – šio konkurso auksinis diplomai. 2011 metais ansamblis surengė visą turą per prestižinius Europos vokalo konkursus: vokalinių ansamblių konkurse „Tampereen Sävel” Suomijoje ansamblis „Cappella’A” tapo III vietos laimėtoju, konkurse „Solevoci” Italijoje iškovavo geriausios *a cappella* grupės vardą, o tarptautiniame vokalinių ansamblių konkurse „Vocal Marathon” (Kroatijoje) tapo absoliučiu nugalėtoju. Įteiktas apdovanojimas „Golden Marathon”.

Kada ir kodėl tapote Rasa Serra?

Visų pirma, mano dabartinė pavardė yra tokia sunki, kad mažai kas ją teisingai ištaria. Vardas mano gražus, lietuviškas, tačiau Rasų, juolab dainuojančių Rasų, yra daug. Reikėjo sugalvoti sceninį vardą. Supratau, kad tai nelengva užduotis, nes prie bet kokio naujo vardo priprasti yra labai sunku. Tuomet sukeičiau vietomis savo vardo skiemenis, šiek tiek pakeičiau, – ir tapau Serra. Kai kurie mano kolegos pasigedo mano tikrojo vardo, todėl vis dėlto sugrįžau ir prie jo – dabar mano sceninis vardas – Rasa Serra.

Kam gimė sumanymas Jus pakviesti į Čikagoje vykiančią dainų šventę?

Prieš porą metų mane at rado ir su manimi susisiekė Centrinio New Jersey lietuvių bendruomenės pirmininkė Rasa Miliūtė. Ji ieškojo galimybės mane pakviesti į Ameriką. Tai Rasa mane

pasiūlė Čikagoje vykiančios dainų šventės organizatoriams. Nekantrauju su ja susitikti...

Atvyksite viena? Kokius kūrinius atliksite šventėje? Ar pirmą sykį skrisite į Ameriką, gal žadate aplankyti ir kitus miestus?

Atvyksiu ne viena. Su manimi atvyksta nuostabus muzikantas Saulius Petreikis, grojantis įvairiausių tautų pučiamaisiais liaudiškais instrumentais. Mūsų kelionės tikslas – ne tik dalyvauti Čikagoje vykiančioje dainų šventėje, bet ir aplankyti kai kurias lietuvių bendruomenes prieš šventę ir po jos. Esame paruošę nedidelę koncertinę programą, kad mūsų broliai ir seserys lietuviai galėtų pasiklausyti liaudies dainų, apipintų užburiančiais pučiamųjų garsais. Bendrausime su klausytojais, Saulius papasakos apie savo instrumentus. Žadame aplankyti Centrinio NJ, Long Island, Nantucket, Portlando, Čikagos bendruomenes ir Neringos vasaros stovyklą.

Taip pat į dainų šventę atvyksta mano kolegos – grupė „Cappella’A”. Mes rengiame programą vakaronei, kuri vyks liepos 4 d. Čikagoje, „Vic” teatre. Man ši kelionė į Ameriką bus pirmoji.

Koncertuojate ne tik Lietuvoje – kaip kitose šalyse klausytojai priima Jūsų atliekamas dainas?

Su neofolk programa dar neteko daug keliauti. Už Lietuvos ribų kol kas koncertavau tik Gdanske (Lenkija) ir Minske (Baltarusija). Visur atsiranda gerbėjų, klausytojų, kurie nelieta abejingi. Tačiau vienas dalykas – koncertuoti festivalyje, kuriame galima išgirsti įvairiausių žanrų muzikos, o kitas dalykas – koncertuoti ten, kur skamba tik liaudiška muzika. Į tokius festivalius-koncertus susirenka tik liaudiškos muzikos gerbėjai. Tokį koncertą turėjome Minske su projektu „Donis”. Buvo netgi atvykę žmonės traukiniu iš Maskvos mūsų paklausti... Labai nustebau sužinojusi, kad Baltarusijoje šiuo metu yra populiari lietuvių kalba. Dauguma baltarusių privačiai mokosi lietuvių kalbos, tiki savo baltiškėmis šaknimis ir mus, lietuvius, laiko savo broliais. Mano nuostabai, vienas baltarusių kolektyvas netgi dainavo lietuvių liaudies dainas.

Dirbate muzikos mokykloje – patinka šis darbas?

Jau nuo 2010 m. dirbu Klaipėdos Jeronimo Kačinsko muzikos mokykloje džiazinio dainavimo mokytoja. Darbas man labai patinka. Patinka ne tik darbas su vaikais –

(Nukelta į 10 psl.)

(Atkelta iš 9 psl.

DAINININKĖ RASA SERRA: „DALINK SAVO TALENTĄ KITIEMS – IR BŪSI LAIMINGAS...”

džiaugiuosi galėdama dirbti puikioje įstaigoje, kurioje vyrauja draugiška atmosfera tarp kolegų, sukurtos puikios sąlygos darbui su vaikais. Jeigu dirbčiau bendrojo lavinimo mokykloje, darbas mane alintų, nes tektų dirbti su daugybe vaikų, kuriems muzika net neįdomi. Muzikos mokykloje yra kitaip. Darbas su mokiniais yra individualus. Dainavimo specialybė šiais laikais yra be galo populiari, todėl ateina dainuoti jau motyvuoti vaikai. Žinoma, visada yra mokinių, kuriems sekasi prasčiau. Tačiau džiugu matyti rezultatus. Pati taip pat tobulėju, dirbdama tokį darbą. Vienintelis dalykas, ko gailiuosi – kad saviems vaikučiams negaliu skirti tiek dėmesio, kiek norėčiau. Pedagoginis darbas užima didžiąją dalį mano gyvenimo. Kiekvieną dieną grįžtu namo tik apie aštuntą ar devintą valandą vakaro. Dar įvairiausi koncertai ir konkursai su mokiniais...

Dalyvaujate įvairiuose koncertuose, muzikiniuose projektuose, dainų šventėse. Kas Jūsų pagalbiniškai, bendraminčiai šiuose darbuose?

Jeigu daugelis atlikėjų gali pasigirti vadyba, tai aš vadybos neturiu. Niekas man koncertų ir koncertinių turų neorganizuoja. Paprasčiausiai, tai ne komercinė muzika. Tačiau, jei tikrai neturėčiau žmogaus, kuris manimi rūpinasi, gal netapčiau taip plačiai žinoma, kaip esu žinoma dabar. Mano vyras labai manimi rūpinasi, jis sukūrė mano internetinius puslapius, jis rūpinasi mano reklama internetinėje erdvėje. Dažnai filmuoja bei fotografuoja mane koncertų metu. Netgi įrašinėja mane mano namų studijoje, pats būdamas ne muzikantas. Manau, kad jam neblogai sekasi. Mums, menininkams, manau, labai reikia šalia tokio žmogaus, kuris galėtų pasirūpinti žemiškais dalykais, nes dažnas talentingas žmogus vengia viešumos, vengia reklamos. O be reklamos tu būsi niekam nežinomas. Sulaukusi pripažinimo, sulaukiu ir dėmesio – įvairių koncertų pasiūlymų. Taip ir gimsta projektai,

kuriuose dalyvauju. Labai džiaugiuosi pažintimi su muzikantu Sauliumi Petreikiu. Mes dirbame labai panašia kryptimi, todėl galima sakyti, kad esame bendraminčiai. Jis ieško projektų, kuriuose galėtų panaudoti savo liaudiškus pučiamuosius instrumentus, o aš ieškau profesionalių muzikantų, kuriuos domintų folk stiliaus projektai, kurie leistų pajusti reikiamą dvasią ir pritaikyti savo improvizacijas prie liaudies dainų. Mūsų su Sauliumi duetas yra labai sėkmingas. Jautriai skambantys įvairių tautų pučiamųjų garsai tobulai susilieja su liaudies daina. Džiaugiuosi, kad pagaliau atradau tai, ko taip ilgai ieškojau – mano naujuose projektuose neįtikėtinai harmoningai „susigyvena“ liaudies muzika ir džiazas.

Esate save pavadinusi laimingu žmogumi – kas Jums yra laimė?

Taip, pavadinau save laimingu žmogumi vieno interviu metu, kada buvo užduotas klausimas – „Ar pati skinuosi kelią, ar tiesiog gyvenime sutinku reikiamus žmones reikiamu metu?“. Tuomet supratau, kad niekada nebuvau karjeristė, kad viskas ateina palaipsniui, savo laiku, sutinkant žmones, kurie paveikia tolimesnį mano muzikinį gyvenimą. Supratau, kad esu laiminga, sutikdama žmones, kurie mane palaiko.

O šiaip „laimė“ – labai plati sąvoka. Gyvenime nutinka daug dalykų, dėl kurių jaučiuosi laiminga arba nelaiminga. Linkėdami laimės žmonės nori, kad tas, kuriam linki, kuo ilgiau išgyventų tą „laimingo žmogaus“ būseną, nes skausmo šioje žemėje yra labai daug.

Laimė – kada esi mylimas, suprastas, kada tu ir tavo artimieji yra saugūs, sveiki, kada tu jautiesi reikalingas, kada gali dirbti savo mėgiamą darbą... **Laimė** yra **duoti**. Žmogus taip sutvertas, kad ne imdamas, o duodamas jaučiasi laimingas. Nebūtinai reikia duoti kažką materialaus – duok meilę, geraširdiškumą, galų gale, duok tai, kuo tavo Dievas apdovanojo, dalink savo talentą kitiems – ir būsi laimingas. Jei žmonės tai suprastų ir gyventų šiuo principu, pasaulis būtų laimingesnis.

Ačiū už pokalbį, nekantriai lauksime Jūsų Čikagoje!

„POEZIJOS PAVASARIS 2015” NAISIUOSE

Laureatė Jurgita Jasponytė poeto Zigmo Gėlės atminimą pagerbė savo eilėmis.

Autorės nuotr.

Jau penkiasdešimt pirmąjį kartą poezijos paukštė Lietuvoje išskleidė savo sparnus. Šis renginys nuolat atkeliauja ir į Šiaulių rajono Naisių literatūros muziejų – Zigmo Gėlės-Gaidamavičiaus namus. Gegužės 21 d. čia įvyko poezijos popietė „Tylios mano dainos...“, kurios metu buvo įteikta 39-oji Zigmo Gėlės-Gaidamavičiaus premija už geriausią 2014 metų poezijos knygos debiutą. Šiais metais šventė įsiliejo ir papildė mažosios Lietuvos kultūros sostinės – Naisių - renginių sąrašą.

Muziejų, kuriame susirinko norintieji pasveikinti debutantę, pirmąsias užliejo birbynės garsai. „Poezijos pavasario“ dalyviams ir svečiams grojo Šiaulių „Romuvos“ gimnazijos mokinys Augustas Masiukas. Pirmuosius sveikinimo žodžius tarė muziejaus šeimininkė Rita Žukauskienė, primindama, kad „Poezijos pavasario“ rengėjai yra Lietuvos rašytojų sąjunga ir Rašytojų klubas, kad renginys yra tarptautinis ir per 15 festivalio dienų įvyks 134 renginiai Lietuvoje ir užsienio šalyse.

Šiaulių rajono savivaldybės kultūros skyriaus vedėjo pavaduotoja Laimutė Varkalienė perskaitė komisijos sprendimą dėl Zigmo Gėlės-Gaidamavičiaus premijos teikimo. Komisijai buvo pristatytos tik dviejų poečių – Jurgitos Jasponytės

ir Ievos Simanavičiūtės – pirmosios knygos. Laureate išrinkta ir už debiutinę knygą „Šaltupė“ apdovanoja Jurgita Jasponytė, kurią pirmieji sveikino Šiaulių rajono mero pavaduotojas Algis Mačiulis, Kultūros skyriaus vedėjas Tomas Vaitkus, jo pavaduotoja Laimutė Varkalienė. Muzikinį sveikinimą iš Vilniaus atvežė folkloro grupės „Laiminguo“ atlikėjos Dorotė ir Agota Zdanavičiūtės.

Be abejo, visi nekantriai laukė 39-osios nominantės poezijos posmų. Dėkodama už įvertinimą, keletą eilėraščių skaitė pati autorė, o juos pratęsė Šiaulių universiteto Humanitarinio fakulteto profesorė dr. Džiuljeta Maskuliūnienė. Ji literatūrologės žvilgsniu tyrinėdama jaunos poetės kūrybą atkreipė dėmesį į menines detales, „mokėjamą pasakyti“, pastebėjo jos eilėraščiuose tarsi skaitomą pasakojimą, kurio iš tiesų nėra. Džiaugdamasi J. Jasponytės pirmąja knyga, prof. Dž. Maskuliūnienė vylessi, kad poetės kūryboje dar bus eilių, kurios liks Naisių ir Šiaulių žemėje.

Laureatę sveikino ir dovanas teikė politikas Ramūnas Karbauskis, Šiaulių rajono literatė Nijolė Girniuvienė, „Romuvos“ gimnazistai su mokytoja Vida Norvaišiene,

Naisių mokyklos mokiniai su mokytoja Stase Grušiene.

„Poezijos pavasario“ dalyviai susirinkusiems dovanavo poezijos posmus. Šventėje dalyvavo 1985 m. Zigmo Gėlės-Gaidamavičiaus premijos laureatė Tautvyda Marcinkevičiūtė, skaičiuojanti jau 30-ąjį pavasarį nuo pirmosios knygos pasirodymo. Sugrįžusi į Naisius, ji vėl skaitė savo kūrybą ir prisilietė prie pačios sodintos ir jau gerokai ūgtelėjusios liepaitės. O jaunajai kolegei linkėjo, kad pirmoji nominuota knyga taptų „galingu pakilimo taku į ateitį“.

Sodriu ir taip visiems gerai pažįstamu balsu J. Strielkūno, J. Graičiūno eilėraščius skaitė diktorius, žurnalistas, skaityvas Juozas Šalkauskas. Savo kūrybos posmais dalijosi poetas bei vertėjas Georgijus Jefremovas, poetai Arūnas Sprančius, Jaunius Kulnys, Viktoras Gulbinas bei antroji poetė, teikusi pirmąją knygą šių metų konkursui, Ieva Simanavičiūtė.

Kita renginio dalis tradiškai nusikelia į Sereikius (porą kilometrų už Naisių), kur kukliose kaimo kapinaitėse ilsisi šio krašto poetas Zigmąs Gėlė. Šiųmetė jo vardo premijos laureatė poeto atminimą pagerbė savo eilėmis, o kapelį papuošė gėlėmis.

Visa šventinė ceremonija, kaip ir kasmet, baigiama greitai kapinaičių ošiančioje laureatų giraitėje: nominuotos poetės moterys jame sodina liepaites, vyrai – ąžuoliukus. Savo liepaitę šiais metais pasodino ir Jurgita Jasponytė. Sodinukus poetams savo sodyboje jau daug metų augina šio krašto gyventoja Genovaitė Vaidžiulytė. Šių metų poetėi-debutantei liepaitė taip pat atkeliavo iš šios rūpestingos moters žemės. Jaunajai kūrėjai ji dar įteikė kuklią, bet labai poetišką neužmirštuolių puokštę, linkėdama nepamiršti savo medelio ir Naisių, į kuriuos ją atvedė poezija. Tai jau 39-asis poetų giraitės medelis, kuris ūgtelėjęs įsilies į darnų vyresniųjų brolių ąžuolų bei sesių liepų ošimą, primindamas pirmuosius jaunos poetės žingsnius į savo (autorinės) knygos pasaulį ir jaudinančias 2015 metų akimirkas literatūrinėje Naisių žemėje.

Alina Šalavėjienė

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAIMINGASIS JAV SURENGTAS LIETUVOS GAITOS KARNAVAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU | UŽSIENI
METAMS - \$130.00**

**PERKAME GINTARĄ IR
GINTARO DIRBINIUS**

Prašau skambinti - tel. –708-603-5494

RENGINIŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 14 d., sekmadienį, 2:00 val. p. p. Baisiojo 1941-ųjų birželio minėjimas - ekumeninės pamaldos už žuvusius ir nuo sovietų režimo nukentėjusius lietuvius, latvius ir estus. Šv. Kazimiero šventovė, 18022 Neff Rd. Cleveland, OH.

Rengia Klivlando baltiečių komitetas.

BIRŽELIO 14 d. sekmadienį, 12:00 val. p. p. **Lietuvių kultūros darželių** pavasario pabuvojimas, East Park paviljonas, (Dorchester Dr. & East Park Dr., Cleveland, OH).

Rugsėjo 12 d., šeštadienį nuo 6:30-9:00 val. v. ir rugsėjo 13 d., sekmadienį, nuo 11:30-2:00 val. p. p. Nijolės Palubinskiinės meno darbų ir Linos Palubinskaitės sidabro papuošalų paroda Šv. Kazimiero parapijos didžiojoje salėje, 18022 Neff Rd., Cleveland, OH 44119.

Rengia Korp! Giedra

JAU NETRUKUS VILNIUJE IŠKILS PAMINKLAS, SKIRTAS DAKTARUI JONUI BASANAVIČIUI, AKADEMIKUI MYKOLUI BIRŽIŠKAI IR VISUOMENININKUI, PEDAGOGUI, VALSTYBĖS TARNAUTOJUI POVILUI GAIDELIONIUI

Kol visuomenė diskutuoja ir mąsto kaip, kada ir kur reikia įamžinti tarpukario Lietuvos asmenybės, mūsų tautos kūrėjus ir tautiškumo puoselėtojus, Vilniuje, Augustijonų g. 8, pradedamas montuoti paminklas, skirtas daktarui Jonui Basanavičiui, akademikui Mykolui Biržiškai ir pedagogui, visuomenininkui, valstybės tarnautojui Povilui Gaidelioniui, kurie buvo pirmosios lietuvių (Vytauto Didžiojo) gimnazijos steigėjai. Skulptūros kūrėjas ir autorius – šią gimnaziją baigęs Darius Bražiūnas, kurio darbai žinomi Lietuvoje ir užsienyje.

Paminklas yra statomas trimis etapais: darbų pradžia – 2014 metų rugsėjo mėnuo, pabaiga – 2015 metų rugpjūtis. Pirmiausiai pritvirtinamas postamentas, tada išliejami iš bronzos lydinio biustai, trečiuoju etapu jie pritvirtinami ant postamento. Visus darbus organizuoja ir finansuoja gimnazijos taryba ir mokinių tėvų valdyba bei savo iniciatyva 97-osios, 98-osios, 99-osios, 100-osios laidų abiturientai. Biržiškų giminės vardu prie projekto įgyvendinimo taip pat prisideda mokslų daktaras Jonas Biržiškis (keturių išradimų autorius, buvęs ministras, AB Lietuvos Geležinkelių

generalinis direktorius, dar vadinamas transporto tėvu). Gimnazijos tarybos ir mokinių tėvų valdybos atstovai teigia, kad tai bendruomenės dovana gimnazijai, kuri švenčia savo 100 metų jubiliejų. Pačios gimnazijos, kuri yra gyvasis muziejus, viduje jau yra įamžintas daktaro Jono Basanavičiaus atminimas: jo vardu pavadintas gimnazijos medicinos kabinetas. Biržiškų vardas suteiktas bibliotekai. Įamžintas habilituotos mokslų daktarės Meilės Lukšienės ir profesorės Marijos Gimbutienės Alseikaitės atminimas, jų vardais pavadintas lietuvių kalbos ir literatūros kabinetas, o matematikos pedagogo, dramaturgo, poeto, buvusio ilgamečio direktoriaus Marcelino Šikšnio-Šiaulėniškio vardas suteiktas matematikos kabinetui.

Pirmoji lietuvių gimnazija buvo įsteigta 1915 metų rugsėjo-spalio mėnesiais, o pirmasis pedagogų tarybos posėdis įvyko spalio 9 dieną. Nuo tada ir pradėtas ugdymo procesas lietuvių kalba. Ši gimnazija – tai tautiškumo ir lietuvybės lopšys. Čia dirbo net šeši būsimos atkurtos valstybės akto signatarai, prezidentai J. E. Aleksandras Stulginskis ir J. E. Antanas Smetona, diplomatas P. Klimas ir kiti. Ši gimnazija išugdė Čiurlionių, Pačiobotų,

X ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖS „PADAINUOSIM DAINŲ DAINELĘ“ RENGINIAI

Kaip žinia, po devynerių metų Čikaga šią vasarą vėl taps gražios lietuviškos tradicijos, besitęsiančios jau 90 metų, lopšiu. Ta proga jubiliejinės dainų šventės savaitgalį, liepos 3-5 dienomis, vyks renginiai, į kuriuos **patartina** bilietus nusipirkti iš anksto.

* **Penktadienį**, liepos 3 d., 8 val. v. St. James katedroje koncertuos specialiai į šventę pakviesti trys įžymūs chorai iš Lietuvos – Vilniaus mokytojų namų mišrus choras „Bel Canto“, Kauno berniukų ir jaunuolių choras „Varpelis“ bei Vilniaus Balio Dvariono muzikos mokyklos mergaičių choras „Viva Voce“.

* **Šeštadienį**, liepos 4 d., 8:30 val. v. Vic teatre pasirodys „Capella’A“ grupė, kurioje dainuoja ir į šventę atvykstanti garsi Lietuvos dainininkė Rasa Serra. Po koncerto – šokiai.

* **Sekmadienį**, liepos 5 d., 1 val. p. p. UIC paviljone įvyks pagrindinis savaitgalio renginys – dainų šventė. **Bilietų kasdien sparčiai mažėja.** Patariama juos nusipirkti jau dabar. Po šventės, 7 val. v., Sheraton Chicago viešbutyje – pokylis ir šokiai.

* Visas tris dienas minėtame Sheraton Chicago viešbutyje vyks mugė, kuriai prekeiviai registruojasi šventės interneto svetainėje.

* **Labai reikia savanorių!** Kad kuo sklandžiau praeitų šitoks masinis renginys, neįkainojama kiekvieno, galinčio prisidėti, pagalba.

Bilietus nusipirksite ir visą reikalingą informaciją rasite šventės interneto svetainėje dainusvente.org

X Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventės rengėjų inf.

Drėmų ir kitų garsių giminių palikuonis, daug kitų Lietuvos iškilių asmenybių. Vilniaus okupacijos laikotarpiu mokykla priėmė kelias uždarytas ugdymo įstaigas: P. Mašiotienės vadovaujamą mergaičių lietuvių ir švenčionių lietuvių gimnazijas. Už mokslą reikėjo mokėti, bet nepasiturintiems buvo daromos nuolaidos, iš toliau atvykę mokiniai aprūpinami bendrabučiais, taip pat išlaikomos prieglaudos. Laikui bėgant, iš pirmosios lietuvių gimnazijos, kuri 1921 metais rugpjūčio 22 dieną buvo pavadinta Vytauto Didžiojo vardu, išsirutuliojo keturios ugdymo įstaigos. 1939 metais, atskyrus mergaites ir berniukus, įsteigiama kunigaikštienės Birutės valstybinė mergaičių gimnazija, (dabartinė Salomėjos Nėries gimnazija). Ją baigė dabartinė Lietuvos prezidentė J. E. Dalia Grybauskaitė. Abiejose gimnazijose 1939 metais dirbo tie patys mokytojai, iki 1940 metų vadovavo tas pats direktorius Marcelinas Šikšnys. 1940 metais gimnazijų statusai panaikinami ir jos

pavadinamos Vilniaus I ir II vidurinėmis mokyklomis. 1941 metais grąžinami tik gimnazijų statusai, bet ne vardai: 1946 metais Vilniaus II valstybinei mergaičių gimnazijai suteiktas poetės Salomėjos Nėries vardas. 1949 metais vėl panaikinami gimnazijų statusai abiejoms ugdymo įstaigoms, o 1957 metais Vilniaus I vidurinei mokyklai suteikiamas rašytojo Antano Vienuolio vardas. 1999 metais sugrąžinamas tik gimnazijų statusas, nepakeičiant pavadinimų. 2002 metais Vilniaus Salomėjos Nėries gimnazijos pradinį klasių pagrindą įsteigiama Vilniaus Vytės Nemunėlio pradinė mokykla, 2005 metais Vilniaus Antano Vienuolio gimnazija padalinama į dvi atskiras ugdymo įstaigas: gimnazijai po 75-erių metų sugrąžinamas senasis istorinis Vytauto Didžiojo vardas, o rašytojo Antano Vienuolio vardas paliekamas naujai įsteigtai pagrindinei mokyklai, dabartinei progimnazijai.

Svarbu nepamiršti savo tautiškumo šaknų, tad iki

„DIRVAI“ AUKOJO:

G.Balanda,
Sterling Hts, MI 100
V.Lapatinskas,
Seattle, WA..... 100
S.Matas,
Independence, OH..... 95
A.C.Medlet,
London, ENG..... 75

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

DĖMESIO „DIRVOS“ RĖMĖJAMS

Primename „DIRVOS“ rėmėjams, kad „DIRVOS“ leidėja „Vilties“ draugija turi atleidimą nuo federalinių mokesčių Nr. 34-0745990, kuris leidžia rėmėjams nurašyti savo aukas, palikimus bei kitą finansinę paramą „DIRVAI“ nuo federalinių pajamų mokesčių. Tikime, kad „DIRVOS“ rėmėjai padidins savo paramą „*Vilties*“ d-jos valdyba

2015 metų spalio mėnesio Lietuvos širdyje, sostinėje Vilniuje, suderinus su valstybės institucijomis, planuojama atidengti paminklines atminimo lentelės, kuriose įrašas bylos, kad šiame pastate ar jo buvusioje vietoje veikė pirmoji lietuvių (Vytauto Didžiojo) gimnazija, taip pat jos pagrindu atsiskyrusi kunigaikštienės Birutės valstybinė mergaičių, dabartinė Vilniaus Salomėjos Nėries gimnazija.

Maloniai kviečiame įmones, geros valios žmones, visus, kurie gali, prisidėti prie šio pirmosios lietuvių gimnazijos 100-mečio įamžinimo.

Gavėjas: Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazija
atsiskaitomoji sąskaita:
LT65 4110 0424 03985035
DNB bankas, Vilniaus filialas, banko kodas 40100

Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazija.

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.

Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

JAV ATSTOVAUJANTYS LIETUVIAI VĖL LAIMĖJO SPORTINIŲ ŠOKIŲ TURNYRĄ PASAULYJE

Gegužės 29 d. Anglijos Blackpool mieste baigėsi prestižiškiausias sportinių šokių turnyras pasaulyje „Blackpool Dance Festival – 2015“. Jau šeštą kartą iš eilės nugalėtojai profesionalų standartinių šokių varžybose tapo šešis kart pasaulio čempionai, Jungtinėms Amerikos

Valstijoms atstovaujantys Arūnas Bižokas ir Katiuša Demidova. Antroje vietoje liko taip pat pora iš Jungtinių Amerikos Valstijų – Viktoras Fungas ir Anastasija Muravjova. Trečią vietą laimėjo Anglijos pora Andrea Chigiarellis ir Sara Androcchio.

Iš karto po šio turnyro stipriausia planetos standartinių šokių pora A. Bižokas ir K. Demidova vyko į Vilnių ir gegužės 31 dieną šoko tradiciniame Vilniaus šokių festivalyje 2015, kuris vyko viešbutyje „Vilnius Grand Resort“ konferencijų centre.

delfi.lt

ŽYDRŪNAS SAVICKAS PAGERINO RĄSTO KĖLIMO PASAULIO REKORDĄ

Brazilijoje vykstančio „Arnold Classic Brasil“ galiūnų turnyro rąsto kėlimo rungtyje naują pasaulio rekordą pasiekė Lietuvos galiūnas Žydrūnas Savickas. 39-erių metų lietuvis iškėlė 228 kg sveriantį rąstą ir vienu kilogramu pagerino sau pačiam priklausiusį planetos rekordą. Šias varžybas stebėjo ir sporto festivalio organizatorius Arnoldas Schwarzeneggeris.

Ž. Savickas rąsto kėlimo pasaulio rekordą pagerino jau 15-ąjį kartą. Lietuvos galiūnas po šių varžybų Brazilijoje skubėjo atgal į Vilnių, kur birželio 2-ą dieną vyks naujo Ž. Savicko sporto klubo atidarymas. Po klubo atidarymo Ž. Savickas planuoja dalyvauti šiose varžybose: 2015 metų birželio 6 d.: Čempionų lyga, Olandija (bus

siekiami rąsto kėlimo pasaulio rekordo); 2015 metų birželio 13 d.: Čempionų lyga, Suomija (bus siekiama rąsto kėlimo pasaulio rekordo); 2016 metų kovo mėn.: „Arnold Classic USA 2016“ (bus siekiama pirmos vietos); 2016 metų kovo mėn.: Pasaulio galiūnų čempionatas, JAV (bus siekiama pirmos vietos).

delfi.lt

LIETUVIO ATSTOVAUJAMA „BRUNEL“ KOMANDA LAIMĖJO ETAPĄ PER ATLANTĄ

R. Milevičiaus atstovaujama buriuotojų komanda sugėbėjo aplenkti visus varžovus transatlantiniame etape. Šiuo metu „Team Brunel“ komanda bendroje įskaityje yra trečia ir nepraranda vilties kovoti dėl nugalėtojos titulo. Olandų buriuotojų komanda „Team Brunel“ galų gale džiaugiasi pergale – septintąjį „Volvo Ocean Race“ jachtų lenktynių etapą per Šiaurės Atlantą jie įveikė pirmi. Finišą Lisabonos uoste įgula, kurios sudėtyje plaukia ir

lietuvis Rokas Milevičius, po beveik dešimties parų pasiekė ankstyvą gegužės 26 d. rytą. „Etapas yra tiek geras, kiek geras galutinis rezultatas. Laimėti transatlantinį etapą yra labai gerai. Ko gero, laimėti šitą etapą buriuotojams pagal svarbą yra antroje vietoje po Horno kyšulio,“ – iš karto po finišo sakė lenktynių veteranas „Team Brunel“ kapitonas Bouwe’as Bekkingas. Likus dar dviem etapams iki regatos pabaigos, „Team Brunel“ bendroje įskaityje

vos vienu tašku atsilieka nuo antroje vietoje esančios kinų „Dongfeng“. Lietuvio įgula taip pat dar nepraranda vilties kovoti dėl lenktynių nugalėtojos titulo. „Volvo Ocean Race“ yra aukščiausio lygio buriavimo profesionalų lenktynės aplink pasaulį. 2014 metų spalio pradžioje startavusi regata truks iki šių metų birželio pabaigos. Iš viso devynis etapus turintis maršrutas driekiasi beveik 40 tūkst. jūrmylių (72 tūkst. km).

lrt.lt

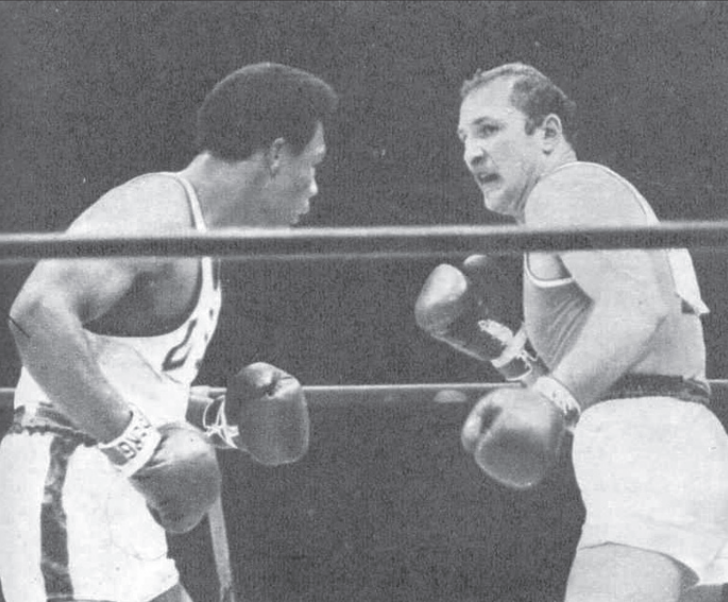
LIETUVOS BOKSO ŠEIMA NETEKO LEGENDINIO KOVOTOJO

Gegužės 28 d. Kaune mirė XIX olimpinį žaidynių bokso sidabro medalio laimėtojas Jonas Čepulis. J. Čepulis gimė 1939 metų rugpjūčio 11 d. Joniškėlyje, Biržų apskrityje. Sunkiavoris boksinkininkas buvo SSRS tarptautinės klasės sporto meistras (1968). 1948 metais su tėvais ištremtas į Buriatijos-Mongolijos ASSR. Grįžęs iš tremties 1967 m. baigė Kauno politechnikumą. 1961-1965 m. buvo

Šiaulių statybinių medžiagų kombinato šaltkalvis, 1965-1970 m. - „Žalgirio“ draugijos instruktorius, 1970-1994 m. Kauno „Pergalės“ gamyklos šaltkalvis. Treniruotis pradėjo 1957 m. grįžęs į Lietuvą. Treneriai - Vaclovas Peleckis ir Algirdas Šocikas. Atstovavo Šiauliams ir Kauno „Žalgiriui“. Ringe kovėsi 230 kartų, laimėjo 203 kovas. Lietuvos vyrų bokso 6 kartus (1963, 1964, 1966,

1967, 1969 ir 1970), Baltijos valstybių (1962, Talinas) čempionas, SSRS čempionatų 2 kartus sidabro (1965 ir 1968) ir bronzos (1966), XIX olimpinį žaidynių (1968, Meksikas) sidabro medalių laimėtojas. 2004 metais apdovanotas LTOK Olimpine žvaigžde. Skambiausia J. Čepulio karjeros pergalė – 1968 metų Meksiko olimpiados sidabras. Pirmoje kovoje lietuvis įveikė britą Williamą Wellsą, ketvirtfinalį pranoko Berndą Andresą iš tuometės Rytų Vokietijos, pusfinalyje nukovė meksikietį Joaquina Rochą. Visos kovos buvo nutrauktos anksčiau laiko, dėl aiškos lietuvio persvaros. Finale J. Čepulis turėjo pripažinti amerikiečio George’o Foremano pranašumą. G. Foremanas tapo profesionalų bokso legenda – 1973 metais iškovojo pasaulio sunkaus svorio čempiono titulą. Vėliau pasaulio čempiono diržus iš G. Foremano paveržė bokso legenda Muhamedas Ali.

delfi.lt

George’as Foremanas ir Jonas Čepulis. LBF nuotr.

Arūnas Bižokas ir Katiuša Demidova. Organizatorių nuotr.

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter

OPEN
Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

Now serving Lithuanians, including former Tampa Members!

Latvian Cleveland Credit Union

1385 Andrews Ave.
Lakewood, OH 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latviancleveland.net

Hours: Mon-Wed and Fri 9:00AM-3:00PM
Sun 9:30-10:30AM (Fall-Spring)

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latviancleveland.net &
www.facebook.com/latviancleveland

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.